

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Zapis stenograficzny
(326)

Wspólne posiedzenie
Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi (21.)
oraz Komisji Spraw Zagranicznych
i Integracji Europejskiej (43.)
w dniu 4 lipca 2002 r.

V kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie wniosków zgłoszonych do ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt.

(Początek posiedzenia o godzinie 21 minut 22)

(Posiedzeniu przewodniczą przewodniczący Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi Jerzy Pieniążek oraz przewodnicząca Komisji Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej Genowefa Grabowska)

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Proszę pana senatora Litwińca o pomoc w zamknięciu drzwi. Dziękuję bardzo. Jest pani mecenas, jest pan minister, są senatorowie.

Szanowni Państwo! Z upoważnienia Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz pani Grabowskiej, przewodniczącej Komisji Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej, mam przyjemność poprowadzić nasze obrady.

Witam na wspólnym posiedzeniu połączonych komisji pana ministra Pilarczyka, który nie miał okazji wypowiedzieć się w czasie debaty, i pana dyrektora Jakubowskiego. Umówiliśmy się, że pan minister teraz przedstawi swoje stanowisko, dlatego na posiedzeniu są przedstawiciele Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami, którzy będą uczestniczyć w pierwszej części obrad. Są dwie połączone komisje i wnioskodawcy.

Mam propozycję, aby na początku poprosić pana ministra, żeby zechciał odnieść się do wniosków zgłoszonych w czasie debaty. Następnie – jeżeli będzie taka potrzeba – poprosilibyśmy wnioskodawców, którzy zgłosili poprawki, aby zechcieli przy wszystkich przytoczyć swoją argumentację. Później poprosimy o wypowiedzi i odniesienie się do tego tematu przedstawicieli organizacji ekologicznych. Następnie zarządzimy chwilę przerwy i w swoim gronie przystąpimy do rutynowych działań związanych z dyskusją i głosowaniami.

Czy akceptują państwo sposób procedowania zaproponowany przeze mnie w imieniu kierownictwa obu komisji?

Proszę bardzo.

Senator Genowefa Grabowska:

W pełni akceptując porządek zaproponowany przez pana przewodniczącego, chciałabym apelować do wszystkich uczestniczących w posiedzeniu o to, abyśmy narzucili sobie pewien reżim. Chodzi mi o logikę wypowiedzi i zwięzłe, krótkie stwierdzenia bez szczególnych opisów. Pora jest późna, a opisy nie sprzyjają zwięzłości i podejmowaniu decyzji. Dziękuję.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Rozumiem, że nie ma uwag.

Przyjeliśmy sposób procedowania.

Jest z nami profesor Kozłowski, więc mam propozycję, aby jako fachowiec mógł się od razu odnieść do kontrowersyjnych kwestii.

Jeszcze jedna informacja organizacyjna. Pani mecenas wprowadziła w tym materiale poprawki, ponieważ dwa razy została zgłoszona moja poprawka, co jest błędne. W tej chwili materiały są odbijane. Za chwilę wszyscy dostaną ten sam tekst zapisany w nieco innej kolejności.

Panie Ministrze, chcielibyśmy, żeby pan jako pierwszy zechciał odnieść się do poprawek, do toku debaty. Jak wiemy, kiedy był czas na to, żeby odnieść się do przedstawionych argumentów, musiał pan iść do Sejmu, gdzie debatowano nad jakimiś ważnymi sprawami.

Prosimy, Panie Ministrze. Proszę mówić z miejsca.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:

Dziękuję bardzo.

Panie Przewodniczący! Pani Przewodnicząca! Szanowni Państwo Senatorowie!

Jeszcze raz, osobiście, chciałbym przeprosić za moją nieobecność. W tym samym czasie w Sejmie trwały jednak zapytania i byłem zobowiązany udzielić odpowiedzi na pytanie skierowane do ministra rolnictwa. Przepraszam, że dopiero teraz mogę przedstawić opinię ministerstwa.

Na wstępie chciałbym poinformować, że głównym celem ustawy jest dostosowanie naszego prawa do prawa europejskiego. Najważniejszą rzeczą – nie mówię teraz o przepisach szczegółowych – jest wyznaczenie instytucji, czyli Inspekcji Weterynaryjnej, która ma egzekwować prawo na podstawie tej ustawy. W dotychczas obowiązującej ustawie nie było określonego organu, który miał egzekwować prawo. Co prawda w dyskusji nie zwracano na to uwagi, ale w moim przekonaniu jest to najistotniejsza regulacja. Gdybyśmy nawet rozszerzyli ustawę czy wprowadzili do niej szereg innych zapisów, to bez wskazania instytucji, która ma egzekwować przepisy o ochronie zwierząt, prawo byłoby martwe, tak jak jest w przypadku niektórych dotychczas obowiązujących przepisów. To jedna rzecz.

Drugie bardzo kontrowersyjne dostosowanie – w dyskusji mówiło o tym wiele osób, nieraz bardzo ostro – dotyczy zmiany pozycji Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami. Celem projektu rządowego nie było pomniejszanie w jakikolwiek sposób roli Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami. Obecnie funkcjonuje jednak kilkadziesiąt instytucji, stowarzyszeń i towarzystw, które w swoich statutach mają zapisane te same cele. W takiej sytuacji, dostosowując prawo w tym zakresie, w ustawie nie można wskazywać jednej instytucji. Może to źle wygląda, że jest wykreślana nazwa „Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami”. Zastąpiono ją sformułowaniem: instytucje mające w swoich statutach zapisaną ochronę zwierząt, których celem działania jest ochrona zwierząt. Nie chodzi o pomniejszanie roli Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami. Będzie ono nadal pełniło swoją funkcję, ale taką samą funkcję będą mogły pełnić inne organizacje, często lokalne. Struktura towarzystwa będzie jednak wykorzystywana i pomocna przy egzekwowaniu ustawy.

Następna, wstydliwa sprawa – muszę tak powiedzieć w imieniu rządu – związana z wersją ustawy, która trafiła do Senatu, dotyczy art. 33a ust. 3. Jest to, powiedziałbym, wynik zbiegu okoliczności w czasie głosowań w Sejmie, podczas których padła taka propozycja i uzyskała większość. Rząd jej nie popiera. Byliśmy przekonani, że

w Senacie ust. 3 w art. 33a zostanie skreślony. Utrzymanie go faktycznie dyskwalifikowałoby parlament. Nie chcę teraz wnikać w sformułowania, które są nieostre i nieprecyzyjne. Na przykład 200 m od zabudowy. Kto będzie mierzył tę odległość? Jak będzie ona egzekwowana? Kto będzie to sprawdzał? To jest nie do utrzymania. Do tej sprawy odnoszą się niektóre poprawki, w których próbuje się cywilizować ten zapis. Ten problem niewątpliwie istnieje – zarówno jedna, jak i druga strona przedstawiły swoje stanowiska – i w jakiś sposób musi być rozwiązany.

Myślę, że poprawki, które zgłosił pan przewodniczący Pieniążek...

(Przewodniczący Jerzy Pieniążek: Wraz z innymi senatorami.)

...wraz z innymi senatorami cywilizują ten problem. Sądzę, że jest to propozycja godna poparcia, ponieważ w jakiś sposób godzi ona strony w sporze.

Chciałbym również podkreślić, że celem ustawy nie było preferowanie Polskiego Związku Łowieckiego czy nadawanie mu innej rangi niż potrzeba. Rząd w żaden sposób nie chciał przecenić jego roli. Polski Związek Łowiecki przywołany jest tylko w dwóch przypadkach.

Po pierwsze, wtedy, kiedy wojewoda, wydając rozporządzenie o ograniczeniu populacji zwierząt, które mogą zagrażać człowiekowi i jego gospodarce, w tym gospodarce łowieckiej, przywołuje ten związek jako jeden z licznych upoważnionych do zaopiniowania rozporządzenia. Chodzi tylko i wyłącznie o zaopiniowanie. W ten sam sposób wojewoda powołuje każdą inną organizację, której celem statutowym jest ochrona zwierząt. Chodzi o wyrażenie opinii, więc w tym przypadku związek łowiecki nie podejmuje żadnego działania – ma tylko wyrazić opinię o przygotowywanym rozporządzeniu. Związek nie będzie strzelał ani działał, bo to wojewoda określi, jak będzie wyglądało wykonanie rozporządzenia. W odpowiednim zapisie zostanie określony sposób wykonania tego, co zostanie zawarte w rozporządzeniu.

Po drugie, Polski Związek Łowiecki jest przywoływany wtedy, kiedy w odpowiednim przepisie mówi się, że trzeba zakończyć cierpienie rannego zwierzęcia. Przedstawiono tutaj katalog różnych instytucji i organów. Wymienieni są przedstawiciele Policji, straży miejskiej, organizacji społecznych zajmujących się ochroną zwierząt i członkowie Polskiego Związku Łowieckiego, ponieważ najczęściej mają oni prawo do noszenia broni, mogą, na przykład, znajdować się w łowisku i mają prawo podjąć decyzję o tym, że należy uśmiercić zwierzę i zakończyć jego cierpienia, bo jest ono śmiertelnie ranne czy okaleczone. Polski Związek Łowiecki wymieniono tylko i wyłącznie w tych dwóch przypadkach, nigdzie nie przypisano mu także nadzwyczajnych praw.

W katalogu instytucji powstała jednak pewna zbitka słów. W jednym miejscu zastępuje się słowa „Towarzystwo Opieki na Zwierzętami” słowami: organizacje społeczne, których celem jest ochrona zwierząt, a następnie pojawia się określenie: członek Polskiego Związku Łowieckiego. Sprawia to wrażenie, że zastępuje się jedno drugim. Absolutnie nie o to chodzi i widać to po przeczytaniu całego tekstu.

Szanowni Państwo, chciałbym zwrócić uwagę na jeszcze jeden bardzo mocno dyskutowany temat, którym zajęto się w bardzo wielu poprawkach. Jest to kwestia wykonywania testów na zwierzętach. W poprzednim projekcie ustawy tylko w jednym miejscu była mowa o testach na zwierzętach. Art. 6 pkt 13 mówił, że przeprowadzenie na zwierzętach testów środków higienicznych i kosmetycznych powodujących cierpienie jest zabronione, jeżeli znane są odpowiednie metody alternatywne. W pozostałej części ustawy nie było mowy o tym, w jaki sposób należy prowadzić nadzór nad testowaniem.

W projekcie ustawy zrównano nadzór nad doświadczeniami na zwierzętach z nadzorem nad testami. Chodzi o działanie Krajowej Komisji Etycznej do spraw Doświadczeń na Zwierzętach i lokalnych komisji etycznych. Zgodnie z ustawą – przypominam, że mówię o zapisie rządowym – wszystkie procedury dotyczące doświadczeń na zwierzętach będą obowiązywały także w przypadku testów. Można powiedzieć, że jest to zaostrenie przepisów, czyli pójdzie dalej, jeśli chodzi o egzekwowanie praw zwierząt poddawanych testom. Wykreślenie słowa „testy” oznaczałoby, że na mocy innych przepisów można je wykonywać, ale instytucja działająca na podstawie tej ustawy, taka jak Krajowa Komisja Etyczna do spraw Doświadczeń na Zwierzętach, nie miałaby wstępu do wszystkich organizacji, które przeprowadzają testy.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Panie Ministrze, ad vocem.

Na podstawie jakich przepisów można przeprowadzać testy?

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Na podstawie przepisów o lekach i przepisów dotyczących bezpieczeństwa towarów. Lojalnie mówię, że w dyrektywach Unii Europejskiej nie ma takiego zapisu, ale przepisy krajowe mogą być ostrzejsze niż przepisy Unii. Środowiska zajmujące się zwierzętami żądały, aby testy na zwierzętach były przynajmniej pod nadzorem krajowej komisji. Chodziło również o cele dydaktyczne i uwzględnienie potrzeb w tym zakresie.

Apelowałbym więc do wszystkich senatorów, którzy – jestem przekonany, że w dobrej wierze – zgłaszali poprawki, ponieważ cel naszego działania był inny. Od strony formalnoprawnej i celu prawnego nic by się nie stało, ale pogorszylibyśmy sytuację zwierząt poddawanych testom, bo nie mielibyśmy prawa kontrolowania testów kosmetyków i leków. Dzięki temu zapisowi będzie miał zastosowanie rozdział dotyczący działania komisji etycznej do spraw doświadczeń. W związku z tym prosiłbym o rozważenie wycofania wszystkich poprawek, które ograniczają możliwość prowadzenia nadzoru nad testami przez Krajową Komisję Etyczną.

To były uwagi ogólne, Szanowni Państwo Senatorowie. Chciałbym jeszcze odnieść się do sprawozdań komisji. W moim przekonaniu poprawki Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi są do zaakceptowania z wyjątkiem poprawki szóstej. Według mnie, była to próba ucywilizowania ust. 3 z art. 33a, ale muszę się o niej wyrazić krytycznie. Państwo senatorowie również zwrócili uwagę na to, co oznacza stwierdzenie „włóczące się psy i koty”, co znaczy: przebywające bez opieki i dozoru poza zabudowaniami mieszkalnymi. To są bardzo nieostre sformułowania, które pozostawiają możliwość strzelania do zwierząt domowych czy zwalczania ich.

(*Głos z sali:* Przepraszam, Panie Ministrze, senatorowie będą pracować na tym druku, a nie na tym żółtym. Będą korzystać z zestawienia, więc proszę się posługiwać tą numeracją.)

(*Przewodniczący Jerzy Pieniążek:* Panie Ministrze, w tej chwili mówił pan o starym sprawozdaniu komisji, tak?)

Tak, o starym. Poprawki Komisji Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej, przedstawione w druku nr 136B są do zaakceptowania z wyjątkiem poprawki trzeciej.

Ponownie chodzi o art. 33a, tym razem o ust. 1. Pojawiła się propozycja, aby skreślić wyrazy „w tym gospodarki łowieckiej”. Przypomnę, że w art. 33a ust. 1 jest mowa o tym, że dzieje się tak w przypadku, gdy zwierzęta stanowią nadzwyczajne zagrożenie dla życia, zdrowia lub gospodarki człowieka, w tym gospodarki łowieckiej. Sejm zwrócił uwagę na to, że w środowisku naturalnym są gatunki zwierząt, które mogą zagrażać zwierzętom łownym. W takim przypadku, zgodnie z ust. 2, wojewoda będzie zasięgał – tak jak już mówiłem – opinii Polskiego Związku Łowieckiego, dlatego zawarto tutaj takie sformułowanie. Nie zalecałbym uwzględnienia tej poprawki, aczkolwiek poprzednie sformułowanie mówiące o zdrowiu lub gospodarce człowieka obejmuje również gospodarkę łowiecką. Jeżeli ta poprawka zostanie uwzględniona, nic się nie stanie.

Jeżeli chodzi o te poprawki, to przedstawiłem już swoją opinię, a co do bardzo licznych poprawek w zestawieniu...

(Przewodniczący Jerzy Pieniążek: Panie Ministrze, jeżeli można, to chcielibyśmy prosić o wypowiedź ogólną, a szczegóły przedstawimy wtedy, kiedy będzie taka potrzeba.)

Dobrze. Na tym chciałbym zakończyć, Panie Przewodniczący. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję serdecznie.

Szanowni Państwo, są senatorowie, wnioskodawcy, przedstawiciele Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami. Najpierw zapytam, czy ktoś z senatorów wnioskodawców chciałby zadać pytanie do pana ministra?

Proszę bardzo, senator Litwiniec.

Senator Bogusław Litwiniec:

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Panie Ministrze, czy mógłby pan trochę dokładniej wyjaśnić sprawę testów? Chodzi mi o zagadnienia, które – jak pan twierdzi – są uregulowane w innych ustawach.

Skąd bierze się moje pytanie? Wynika z tego, że w Senacie, w organizacjach pozarządowych i w różnych redakcjach prasowych często używa się określenia „testowanie na zwierzętach” i wskazuje się bardzo brutalne sposoby testowania, na przykład wstrzykiwanie w oko lwa trucizn, aby powiększyć je do rozmiarów oczekiwanych przez gwiazdy filmowe itd. Proszę także uwzględnić fakty społeczne. Chodzi o to, że przeprowadzanie testów na organizmach zwierzęcych wywołuje poważne wątpliwości społeczne.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję.

Proszę, Panie Ministrze.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Józef Pilarczyk:

Chciałbym państwa poinformować, że w zasadzie nie ma przepisów mówiących o zakazie przeprowadzania testów: ustawy o lekach dopuszczają możliwość testowania leków na zwierzętach, do ustaw regulujących przepisy w zakresie produkcji środków

kosmetycznych także nie wprowadzono zakazu testowania kosmetyków. W ustawie, która obowiązywała do tej pory, był jeden przepis mówiący, że przeprowadzanie na zwierzętach testów środków higienicznych i kosmetycznych powodujących cierpienie jest zabronione, jeżeli znane są odpowiednie metody alternatywne.

Pragnę poinformować, że ta ustawa wprowadza zakaz prowadzenia doświadczeń i testów na zwierzętach innych niż uzyskiwane z hodowli. Do prowadzenia doświadczeń i testów można więc używać zwierząt, które pochodzą wyłącznie z hodowli, nie wolno używać zwierząt bezdomnych.

Jeżeli wyrzucimy z ustawy słowo „testy”, to jednocześnie ograniczymy możliwości zawarte w tej ustawie do doświadczeń na zwierzętach. Przyjmując zapisy o testach, które zostały wprowadzone do ustawy, chronimy zwierzęta. Na dobrą sprawę robimy to tylko i wyłącznie za pomocą tej ustawy. Nie ma innych przepisów, które chroniłyby zwierzęta wykorzystywane do testów. Robi to tylko i wyłącznie ta ustawa.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Panie Ministrze, to było bardzo konkretne pytanie, a odpowiedź była fachowa i nie wszyscy dobrze ją zrozumieli, ja również nie. Myślę, że sprowadza się ona do tego, że wyrzucenie testów oznacza, że nie będą się one znajdowały pod nadzorem komisji etyki, tak?

(Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Józef Pilarczyk: Właśnie tak, Panie Przewodniczący.)

Chodzi nam o to, żeby komisja etyki miała prawo nadzoru wbrew temu, co dzieje się w Unii Europejskiej, bo tam nie ma takiego wymogu. Nie ma jednak zakazu chronienia zwierząt bardziej niż w Unii Europejskiej. Komisja etyki jako tradycyjny organ winna mieć takie prawo. Umożliwiamy także działanie towarzystw ekologicznych w różnych dziedzinach dotyczących zwierząt. Wszystko idzie w tę stronę, aby bardziej chronić zwierzęta niż w Unii, tak?

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Józef Pilarczyk:

Panie Przewodniczący, w tej chwili w Unii dopiero przygotowywane jest prawo ograniczające możliwość przeprowadzania testów na zwierzętach. Prawdopodobnie wejdzie ono w życie za dwa lata. Przyjmując tę ustawę, wprowadzamy bardzo duże rygory w zakresie wykorzystywania zwierząt do testów, bo określamy, że muszą się one odbywać pod nadzorem Krajowej Komisji Etycznej.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję.

Czy jest to jasne? Dla mnie jest to jasne.

Panie Senatorze, czy jest pan zadowolony?

Proszę bardzo.

Senator Bogusław Litwiniec:

Panie Przewodniczący, były to bardzo ważne argumenty, ale obawiam się, że w konfrontacji z praktyką legislacyjną, niestety, nie znikają zastrzeżenia, które wysuwałem ja, towarzyszący mi senatorowie i opinia publiczna.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję bardzo.

Głos ma Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami, proszę bardzo.

(Wypowiedzi w tle nagrania)

**Wiceszef Ruchu Społeczno-Ekologicznego „Pomoc ludziom i zwierzętom”
Jurek Duszyński:**

Dziękuję bardzo.

Przepraszam, ale tam nie było mikrofonu. Może się przedstawię: Jurek Duszyński, Ruch Społeczno-Ekologiczny „Pomoc Ludziom i Zwierzętom” z Poznania.

Nie jestem przedstawicielem Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami, ale solidaryzuję się z nim. Chciałem bardzo serdecznie podziękować paniom i panom senatorom za zaproszenie nas na tak poważne posiedzenie połączonych komisji i dzisiejszą debatę nad ustawą, którą jesteśmy bardzo zbudowani. Już teraz pragnę poprosić o stenopis, bo chciałbym przestawiać tę dyskusję młodzieży jako przykład sposobu, w jaki należy patrzeć na ustawę o ochronie zwierząt. Chcę osobiście podziękować panu senatorowi Litwińcowi za wszelkie sprawy dotyczące Światowej Deklaracji Praw Zwierząt, Humanité itd. Nie będę jednak powtarzał tego, co było powiedziane.

Domyślam się, Panie Przewodniczący, że mam powiedzieć wszystko, co mam do powiedzenia i wyjść, tak? Podczas prac w Sejmie siedzieliśmy nad każdym zapisem i mieliśmy prawo ustosunkować się do niego. Było nawet głosowanie. Rozumiem, że państwo macie inny zwyczaj, więc powiem, że jak najbardziej jesteśmy za poprawieniem warunków bytowych zwierząt. Bardzo się ucieszyłem, kiedy usłyszałem od pana ministra, że Polska ma prawo stworzyć zwierzętom lepsze warunki niż w Unii Europejskiej.

Fundacja „Zwierzęta i my” oraz Ruch Społeczno-Ekologiczny cały czas podkreślali, że Polsce, mającej tysiącletnią tradycję ochrony zwierząt, żaden kraj nie może narzucić tego, aby pogorszyła warunki bytowe zwierząt czy zmieniła przepisy dotyczące ich ochrony tylko dlatego, że jakiś kraj ma inne przepisy. Bardzo się cieszę, że pan minister to powiedział, bo jest to bardzo ważne i budujące.

Chcę podkreślić trzy rzeczy. Myślę, że kolega Marek Kryda z Instytutu Ochrony Zwierząt z Gdańska również będzie mógł zabrać głos i wypowie się na temat wielkich ferm zwierząt. Przyjąłem na siebie rolę reprezentowania Klubu Gaja i Fundacji „Viva!”. Chodzi mi o sprawę koni.

Próbowaliśmy rozwiązać ten problem na różne sposoby. Chodzi mi w ogóle o transport zwierząt na rzeź, ale szczególnie myślę o naszych ukochanych koniach. Zastanawiam się – to jest świeży pomysł, ponieważ intencją ustawodawcy, intencją Sejmu jest dostosowanie przepisów do prawa unijnego – i tu się zgadzamy... Przepraszam, chodzi o skrócenie wypowiedzi, tak?

(Głos z sali: Tak.)

Dobrze. Już skracam. Chodzi o to, że jeżeli inicjatywą ustawodawcy jest dostosowanie do prawa unijnego – tu się zgadzamy – to punkty etapowe są wymogiem unijnym. Na razie w Polsce nie ma jednak punktów etapowych. Myślmy więc, że można by wprowadzić zapis, że dopóki w Polsce nie powstaną punkty etapowe minister rolnictwa i rozwoju wsi będzie miał prawo wydać zakaz eksportu i tranzytu przez Polskę...

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Szanowny Gościu, nasz regulamin pracy oraz konstytucja mówią o obowiązkach Senatu. W związku z tym możemy podejmować decyzje – tak jak mówiliśmy na poprzednim posiedzeniu komisji – dotyczące tylko tej materii, która była rozpatrywana przez Sejm. Ponawiam apel, aby organizacje społeczne zgłosiły do łaski marszałkowskiej, do Senatu projekt dotyczący tej kwestii, abyśmy tak jak w innych krajach europejskich uregulowali ten problem w osobnej ustawie.

(Wiceszef Ruchu Społeczno-Ekologicznego „Pomoc ludziom i zwierzętom” Jurek Duszyński: Nie do końca się z tym zgodzę, Panie Przewodniczący, ponieważ...)

Szanowny Gościu, zrobiliśmy wyjątek i o tej porze poprosiliśmy was na spotkanie. Już poprzednio tłumaczyliśmy, że jest werdykt Trybunału Konstytucyjnego. Naprawdę wiemy, czym możemy się zajmować. Dzisiaj poprosiliśmy was, abyście wypowiedzieli się wyłącznie...

(Wiceszef Ruchu Społeczno-Ekologicznego „Pomoc ludziom i zwierzętom” Jurek Duszyński: Sejm to zmienił, więc Senat może to... Proszę przyjrzeć się zapisom, które wprowadził Sejm.)

Proszę bardzo, Panie Senatorze.

Senator Adam Jamróz:

Bardzo się cieszę, że mieliśmy okazję wysłuchać pana na poprzednim posiedzeniu komisji. Powiem szczerze, że jestem zdziwiony, że drugi raz słyszę to samo. Z radością pana wysłuchaliśmy, uzgodniliśmy pewne kwestie, więc nie rozumiem, po co to wszystko.

Wiceszef Ruchu Społeczno-Ekologicznego „Pomoc ludziom i zwierzętom”

Jurek Duszyński:

Wnioski były jednak zupełnie inne, dlatego mamy prawo obstawać przy swoich argumentach i przedstawić je szerszemu gremium na dzisiejszym posiedzeniu.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Bardzo panu dziękuję.

Wysłuchaliśmy pana wniosków. Kolega chciał zabrać głos, tak?

Prosimy serdecznie. Proszę jednak mówić w związku z nowelizowaną przez nas materiałą.

**Dyrektor Instytutu Ochrony Zwierząt
Marek Kryda:**

Wysoka Komisjo!

Marek Kryda, Instytut Ochrony Zwierząt.

Powiem krótko. Myślę, że najważniejszym elementem tej ustawy jest część dotycząca zwierząt hodowlanych, ponieważ jest ich dużo. To są miliony zwierząt. Trzeba także pamiętać, że ta ustawa wiąże się nie tylko z problemami natury etycznej i humanitarnej, ale także z problemami natury ekonomicznej, bo ochrona dobrostanu zwierząt to także ochrona, na przykład, gospodarstw rodzinnych w Polsce. Jeżeli powstają wielkie fermy, w których zwierzęta są trzymane w ciasnych klatkach, na małych powierzchniach i stosuje się intensywne metody, to obniżane są koszty produkcji i znikają rolnicy, którzy traktują zwierzęta bardziej po ludzku, tradycyjnie. Zmieniając prawo w tym zakresie czy nowelizując je, musimy pamiętać o tym, żeby nie skrzywdzić tych, którzy chcą utrzymywać wyższe standardy i zachować tradycję, że rolnik ma osobisty kontakt z hodowanym zwierzęciem. Dlatego zwracam uwagę na art. 13, który senacka Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi wykreśliła, chociaż Sejm wstawił tam tylko dwa słowa: Rzeczpospolita Polska. Jest to artykuł, który dotyczy wydawania przez wojewodę zezwoleń na nowe technologie chowu, czyli w domyśle takie technologie, które są wielkoprzemysłowymi technologiami chowu.

Drugi artykuł, który chciałbym bezwzględnie poprzeć, to przedstawiona przez niektórych z państwa senatorów poprawka dotycząca ściółki dla zwierząt. Dlaczego ten artykuł jest ważny? W wielkich hodowlach świnie czy krowy są trzymane na betonowych czy metalowych rusztach i powstaje problem gnojowicy, czyli olbrzymi problem ekologiczny, bo nie wiadomo, co z nią zrobić. To nieprawda, że to jest świetny nawóz, bo to jest tak skoncentrowane i tyle jest w tym patogenów, że nie da się tego sensownie użyć. W małych gospodarstwach rolnicy trzymają zwierzęta na ściółce, więc nie mają problemu gnojowicy, bo odchody zwierząt ze słomą to świetny nawóz itd. Bezwzględnie popieram propozycję, żeby zwierzęta były trzymane na ściółce.

Dam przykład Szwecji. To jest kraj, w którym istnieje zapis o trzymaniu zwierząt na ściółce. Szwecja wspiera w ten sposób swoich rolników i blokuje wejście wielkiego międzynarodowego kapitału z jego technologiami chowu, w których maciory zaszczepia się sklonowanymi zarodkami, żeby uzyskać specjalne gatunki mięsa małowłuszczonego itd. Proszę, aby zwrócić uwagę na te dwa punkty.

Osobiście mniejszą wagę przywiązywałbym do sprawy transportu zwierząt, ponieważ Unia to wymusi na Polsce. Polska ma bardzo złą opinię i jest postrzegana przez Europę dosyć, powiedzmy, sceptycznie. Przepisy unijne są jednak zaostrzane i wkrótce zostanie to wprowadzone w życie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję.

Czy ma pan jakieś pytania do pana ministra?

**Dyrektor Instytutu Ochrony Zwierząt
Marek Kryda:**

Miałbym pytanie. Dochodzą do nas wiadomości prasowe dotyczące punktów zawartych w ustawie. Ustawa, która trafiła do Sejmu, została oceniona jako ustawa

dostosowująca do prawa europejskiego, nawet pani Danuta Hübner przedstawiła taką opinię. Ostatnio dowiadujemy się jednak, że są sygnały z Polski, żeby uzyskać okresy przejściowe. Konkretnie chodzi o klatkowy chów kur niosek. Powstaje pewien dylemat. W „Gazecie Wyborczej” pojawił się artykuł mówiący o tym, że polscy hodowcy kur niosek w klatkach chcą zarzucić Niemcy tanimi jajami w momencie, kiedy Niemcy – w domyśle „głupi” – wprowadzą wyższe standardy chowu, bo dwukrotnie powiększyli powierzchnię dla każdej kury. Dobrze by było, żeby władza ustawodawcza i wykonawcza w Polsce powiedziała jednym głosem, czy priorytetem jest dochód z tak zwanej produkcji zwierzęcej, czy humanitarne traktowanie zwierząt. Europa poszła zdecydowanie w tym drugim kierunku.

Unia Europejska jest przeciwko przeprowadzaniu testów – już o tym mówiliśmy – na zwierzętach, Niemcy wstawiły zapis o zwierzętach do konstytucji, a we Francji pojawiły się naciski, żeby również to zrobić. Dlaczego mamy być gorsi od Niemców?

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję za pytanie.
Proszę, Panie Ministrze.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Warunki utrzymywania zwierząt gospodarskich zostaną uregulowane w prawie polskim w rozporządzeniach ministra rolnictwa wydanych po uzgodnieniu z ministrem środowiska na podstawie tej ustawy. Wszystkie kwestie dotyczące warunków utrzymywania zwierząt: ściółki, oświetlenia, chowu bateryjnego, zostaną uwzględnione w rozporządzeniu, którego projekt został dołączony do skierowanego do Sejmu projektu ustawy.

Jeśli chodzi o Unię Europejską, to tam w tym zakresie faktycznie stopniowo wprowadzane są przepisy określone w odpowiednich dokumentach. W pełni zostaną one wprowadzone w 2009 r.

W przypadku chowu klatkowego drobiu w ostatnim czasie nastąpił dość duży postęp i zrobiono wiele inwestycji, więc Polska wystąpiła o okres przejściowy do 2012 r. Po prostu chodzi o to, żebyśmy mogli wyeksploatować inwestycje powstałe w ostatnim czasie. Okres przejściowy będzie dotyczyć tylko i wyłącznie kąta nachylenia podłogi oraz wysokości klatki ponad głowę ptaków znajdujących się w klatkach. Nie będzie okresu przejściowego na powierzchnię, które od pierwszego dnia członkostwa muszą być dostosowane do regulacji zawartych w prawie europejskim. Dostosowanie powierzchni nie jest trudne ani kosztowne, bo można ją regulować liczbą ptaków w klatce. Będziemy więc dostosowywać się do tej dyrektywy i tych przepisów z pewnym opóźnieniem w stosunku do tego, co jest w Unii Europejskiej. Po prostu z pewnym opóźnieniem rozpoczniemy wdrażanie tych przepisów, ale konsekwencje ekonomiczne tego działania będą bardzo duże i będą dotyczyć konkretnych producentów w kraju.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję bardzo.
Czy są jeszcze pytania do pana ministra?

Przypominam, że procedujemy w ten sposób, ponieważ nie było możliwości zadawania pytań podczas debaty.

Szanowni Państwo, zgodnie z regulaminem, jak również z przyjętym na początku postanowieniem, za chwilę przystąpimy do głosowania.

Dziękuję zaproszonym gościom za udział w posiedzeniu. Dziękuję za pytania i za wypowiedzi pod adresem Senatu. Mam nadzieję, że to, co dzisiaj przyjmujemy, będzie was satysfakcjonowało. Serdecznie dziękujemy, Panowie.

Proszę o pozostanie wyłącznie senatorów i pracowników Senatu.

Szanowni Państwo, możemy przystąpić do procedowania.

Mam propozycję, aby w momencie zajmowania się określonym punktem pytać o stanowisko wnioskodawcę, stronę rządową i panią mecenas, jeżeli pojawią się kontrowersje, a następnie głosować.

Pierwszy punkt. Jest to wniosek o odrzucenie ustawy, senatorów: Gierka, Kurskiej, Religi i Sienkiewicz.

Czy ktoś na sali chce... Nie widzę chętnych.

Panie Ministrze, pana opinia.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Jestem przeciwko temu wnioskowi, bo ustawa jest potrzebna. Proszę o odrzucenie tej propozycji.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję.

Czy pani mecenas ma coś do dodania? Nie.

Szanowni Państwo, głosowanie.

Kto jest za tak sformułowanym wnioskiem, proszę o naciśnięcie przycisku „obecny”, następnie przycisku „tak” i podniesienie ręki.

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Kto jest za odrzuceniem ustawy, ręka do góry.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu, proszę o naciśnięcie przycisku „wstrzymuję się”.

Dziękuję bardzo. Proszę o wyniki. Pierwszy raz to robię, więc jest to dla mnie nowe doświadczenie.

Informuję, że na 17 obecnych senatorów nikt nie głosował za, 14 głosowało przeciw, 3 wstrzymało się od głosu.

Ogłaszam, że wniosek został odrzucony.

Wiemy, że na sali jest siedemnastu senatorów.

Szanowni Państwo, kolejny punkt.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką pierwszą, która wyklucza głosowanie nad poprawką drugą. Jest to poprawka senatora Bienia.

Czy jest wnioskodawca? Nie.

Proszę, Panie Ministrze.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Przyjęcie poprawki oznacza powrót do poprzedniego brzmienia. Uważam, że było ono lepsze, dlatego proponuję przyjąć poprawkę senatora Bienia.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję.
Pani Mecenasz? Nie ma uwag.
Czy ktoś ma uwagi?
Proszę bardzo, senator Wittbrodt.

Senator Edmund Wittbrodt:

Mam pytanie o konsekwencje poprawki drugiej, ponieważ jedna poprawka wyklucza drugą.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Proszę, Panie Ministrze.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

W art. 2 określa się, co reguluje ustawa. Ustawa reguluje postępowanie ze zwierzętami. W punkcie, o którym mówimy, używane są różne sformułowania. Do tej pory było stwierdzenie: ze zwierzętami używanymi do doświadczeń. Sejm zaproponował sformułowanie „używanymi w procedurach doświadczalnych”. W poprawce drugiej znajdują się słowa „używanymi do doświadczeń naukowych”. W moim przekonaniu powrót do pierwotnego brzmienia jest najlepszym rozwiązaniem.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję.
Czy jest to zrozumiałe? Możemy głosować.
Przystępujemy do głosowania.
Proszę nacisnąć przycisk „obecny”.
Kto jest za poprawką pierwszą, proszę o naciśnięcie przycisku „za” i podniesienie ręki.
Kto jest przeciw?
Kto się wstrzymał od głosu?
Proszę o podanie wyników głosowania.
Na 18 obecnych senatorów 14 głosowało za, 2 – przeciw, 2 wstrzymało się od głosu.
Dziękuję bardzo. Ogłaszam, że poprawka została przyjęta, co wyklucza głosowanie nad poprawką drugą.

Będziemy teraz głosować nad poprawką trzecią łącznie z poprawkami: siódmą, dziesiątą, dwunastą, piętnastą, czterdziestą trzecią, czterdziestą czwartą, czterdziestą siódmą, czterdziestą ósmą, pięćdziesiątą, pięćdziesiątą pierwszą, pięćdziesiątą trzecią, pięćdziesiątą szóstą, pięćdziesiątą ósmą, sześćdziesiątą pierwszą, sześćdziesiątą drugą, osiemdziesiątą siódmą, dziewięćdziesiątą trzecią i dziewięćdziesiątą szóstą. Przyjęcie tych poprawek wyklucza głosowanie nad poprawkami: trzynastą, czternastą i sześćdziesiątą trzecią. Przyjęcie tych poprawek będzie miało wpływ na treść poprawek czwartej i pięćdziesiątej siódmej. Jest to poprawka pana senatora Cieślaka, którego nie widzę na sali.

Panie Ministrze, prosimy o ustosunkowanie się.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:

Chcę powtórzyć, że jestem przeciwny przyjęciu tych poprawek. Uważam, że pozostawienie słów „pod nadzorem” jest konieczne i wskazane.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję.
Pani Mecenasz?

Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Hanna Kaśnikowska:

Chcę powiedzieć tylko tyle, że poprawka wyklucza możliwość dokonywania testów i wprowadza przepis, który tego zabrania.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Rozumiem.
Czy ktoś chciałby jeszcze zabrać głos w tej sprawie?
Proszę, senator Liszcz.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Senator Teresa Liszcz:

...co do oceny skutków. Pan minister twierdzi, że w ten sposób testy zostaną wyjęte spod jakiegokolwiek nadzoru. Mnie się wydaje, że w tych poprawkach jest wprowadzany zakaz. Powinien być wyraźnie sformułowany zakaz przeprowadzania testów.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Proszę, Panie Ministrze.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:

Jeżeli skreślimy słowo „testów” w definicji doświadczenia na zwierzęciu, to za doświadczenie na zwierzęciu nie będą uznawane testy. Jeżeli nie będziemy uznawać testów, to wszystkie zapisy, w których w ustawie napisano, że dotyczą doświadczenia na zwierzęciu – chodzi również o kompetencje komisji etycznej w zakresie doświadczeń na zwierzęciu – nie będą dotyczyły testów. Z tego powodu uważam, że byłoby to pogorszenie warunków bytu zwierząt.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Proszę, pani przewodnicząca Grabowska.

Senator Genowefa Grabowska:

Panie Ministrze, rozumiem obiekcje pani senator Liszcz. Rozumiem brak definicji testów. Zastanawiam się jednak, czy nie można uznać, że w pojęciu doświadczenia mieści się – po wyjęciu testu – wszystko, co jest wykonywane na zwierzętach. W tej sytuacji ta działalność czy uczestniczenie zwierząt w określonych procedurach doświadczalnych byłoby zawsze poddane, jak pan słusznie powiedział, kontroli komisji etyki.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Proszę, senator Liszcz.

Senator Teresa Liszcz:

Zauważyłam, że w poprawce siódmej pan senator Cieślak...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

...właściwie ze wszystkich innych przepisów wykreślić test. Szkoda, że nie ma pana senatora Cieślaka, bo widzę tu jakąś sprzeczność.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

My też ją widzimy.

Pan marszałek Wielowieyski.

Senator Andrzej Wielowieyski:

Bardzo przepraszam, bo nie powinniśmy w tej chwili rozpoczynać dyskusji, ale chciałbym doprecyzować czy zinterpretować to, o czym mówił pan minister. Istnieje formuła senatora Cieślaka dotycząca testu. Niewątpliwie jest to bardzo zawężony sposób odnoszenia się do zwierzęcia w przeciwieństwie do szeroko pojętego doświadczenia. Wydaje mi się rzeczą oczywistą, że zachowanie słowa „test” w tym pierwszym sformułowaniu zapewnia nam kontrolę, a to jest rzecz decydująca, dlatego słowo „test” trzeba pozostawić.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję, Panie Marszałku.
Czy ktoś jeszcze chciałby zabrać głos?
Jeszcze pani Liszcz.
(*Wypowiedź poza mikrofonem*)

Senator Teresa Liszcz:

...wydaje mi się, że nawet gdyby pozostawić słowo „test”, a nie skreślać, to dobre byłoby przyjęcie definicji testu. Łączne przegłosowanie wszystkich poprawek, w tym poprawki siódmej, sprawi, że będziemy musieli odrzucić także definicję testu. Wydaje mi się, że wprowadzenie definicji testu jest potrzebne w sytuacji, gdy będzie on w przepisach. Krótko mówiąc, proponowałabym wyłączyć z grupy przeznaczonych do łącznego przegłosowania poprawkę siódmą zawierającą definicję testu.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję.
Pani Mecenasa, czy możemy wyłączyć poprawkę siódmą, żeby nie komplikować tej sprawy? Czy będziemy mogli głosować nad nią oddzielnie?

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Hanna Kaśnikowska:**

Wydaje mi się, że możemy.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Możemy, tak? Dziękuję bardzo.
Szanowni Państwo, proponuję...

(*Wypowiedzi w tle nagrania*)

Będziemy nad nią oddzielnie głosować. Możemy, tak?

(*Główny Specjalista do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Hanna Kaśnikowska: Tak.*)

Pan minister także nie widzi problemu, więc głosujemy nad poprawką trzecią.

(*Główny Specjalista do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Hanna Kaśnikowska: Może głosujemy po kolei, Panie Senatorze. Kiedy dojdziemy do tego...*)

Rozumiem. Głosujemy w tej chwili nad poprawką trzecią, bo pani mecenas zwróciła nam uwagę, że po wprowadzeniu tej zmiany istnieje taka potrzeba.

Głosujemy nad poprawką trzecią...

(*Wypowiedzi w tle nagrania*)

Na razie wyłącznie nad poprawką trzecią.
(*Głos z sali: Mieliśmy wyłączyć poprawkę siódmą.*)
(*Wypowiedź poza mikrofonem*)

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Hanna Kaśnikowska:**

...dotyczącej pktu 3, jeżeli państwo zyczą sobie głosować nad poprawkami senatora Cieślaka w ten sposób, żeby wszystkie poprawki, z wyjątkiem definicji testu na zwierzęciu, przegłosować łącznie. Jeżeli chodzi o to, żeby test na zwierzęciu wyłączyć do odrębnego głosowania...

(*Przewodniczący Jerzy Pieniążek: Jest taka możliwość?*)

...trzeba teraz – w moim przekonaniu – przegłosować poprawkę trzecią, umieszczając uwagę, że jest ona związana z poprawką siódmą, nad którą należy później głosować.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Tak chcemy zrobić. Możemy głosować nad wszystkimi oprócz siódmej, tak?

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Hanna Kaśnikowska:**

Jeżeli takie jest państwa życzenie. Moim obowiązkiem jest dodać, ponieważ nie ma sprawozdawcy, że pan senator wprowadził definicję testu, ponieważ proponuje jeszcze jeden przepis, a mianowicie art. 31, który zabrania przeprowadzania testów.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

To już było przedmiotem dyskusji. Pani Liszcz to zauważyła.

Myślę, że to rozwiązanie jest bardzo dobre, więc w tej chwili głosujemy łącznie nad poprawkami: trzecią, dziesiątą, dwunastą, piętnastą, czterdziestą trzecią, czterdziestą czwartą, czterdziestą siódmą, czterdziestą ósmą, pięćdziesiątą, pięćdziesiątą pierwszą, pięćdziesiątą trzecią, pięćdziesiątą szóstą, pięćdziesiątą ósmą, sześćdziesiątą pierwszą, sześćdziesiątą drugą, osiemdziesiątą siódmą, dziewięćdziesiątą trzecią i dziewięćdziesiątą szóstą, bez poprawki siódmej.

Czy jest zgoda na takie głosowanie?

Jeżeli tak, przystępujemy do głosowania.

Proszę nacisnąć przycisk „obecny”.

Kto jest za poprawkami?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Prosimy o podanie wyników głosowania.

Informuję, że na 18 obecnych senatorów 4 głosowało za, 10 – przeciw, 4 wstrzymało się od głosu.

Informuję, że poprawki pana senatora Cieślaka nie uzyskały akceptacji.
Przystępujemy do głosowania nad poprawką czwartą, która wyklucza głosowanie nad poprawkami piątą i szóstą.
Panie Ministrze, bardzo proszę.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:

Poprawka doprecyzowuje treść definicji doświadczenia na zwierzęciu, dostosowując ją do wymogów zawartych w dokumentach unijnych. Jestem za przyjęciem tej poprawki.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję.
Czy ktoś chciałby wypowiedzieć się w tej kwestii?
Pani Liszcz.

Senator Teresa Liszcz:

Zgłosiłam konkurencyjną poprawkę, piątą. Namawiałabym do przyjęcia mojej poprawki, czyli do odrzucenia poprawki czwartej, która – nie rozumiem, dlaczego – wyłącza z pojęcia doświadczenia przypadki uśmiercania zwierząt w celach naukowych, czyli wyjmując je spod kontroli. Nie mogę tego pojąć. O ile mogę się zgodzić z wyłączeniem znakowania – chociaż niekiedy bywa ono bardzo bolesne, bo polega, na przykład, na obcinaniu palców – to nie mogę się zgodzić na wyłączenie z tej definicji przypadków uśmiercania, co robi poprawka czwarta.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję bardzo.
Senator Dziemdziela.

Senator Józef Dziemdziela:

Wydaje mi się, że powinniśmy rozpatrzyć poprawki: czwartą, piątą i szóstą i najpierw je przedyskutować. Jeżeli odrzucimy, to automatycznie poprawka piąta i szosta... One dotyczą tej samej treści. Wydaje mi się, że pan minister powinien się wypowiedzieć w imieniu strony rządowej, która z tych trzech wersji najbardziej mu odpowiada, bo wtedy szybciej podejmiemy decyzję. Jeśli się zdecydujemy na czwartą, to już nie na piątą itd.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Panie Senatorze, przypomnę, że przyjęcie poprawki czwartej wyklucza głosowanie nad poprawkami piątą i szóstą. Pani Liszcz zabrała głos, bo zgłosiła razem z senatorem Romaszewskim konkurencyjną poprawkę. Oprócz tego jest jeszcze poprawka szosta, senatora Bienia, którego nie ma na sali, więc nie mogę go poprosić o argumenty.

Czy ktoś jeszcze w tej kwestii?

Senator Liszcz.

Senator Teresa Liszcz:

Chciałam powiedzieć, że poprawka senatora Bienia jest prawie identyczna.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Rozumiem.

Czy pan minister chciałby jeszcze...

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Pan minister już powiedział, że akceptuje poprawkę czwartą, popartą przez obie połączone komisje, dlatego nie ma potrzeby przeprowadzania większej dyskusji.

Czy ktoś jeszcze chciałby zabrać głos? Nie widzę chętnych.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką czwartą, której konsekwencją jest wykluczenie poprawek piątej i szóstej.

Proszę nacisnąć przycisk „obecny”.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Informuję, że na 18 obecnych senatorów 13 głosowało za, 2 – przeciw, 3 wstrzymało się od głosu.

Poprawka czwarta została przyjęta, co wykluczyło poprawki piątą i szóstą.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką siódmą, senatora Cieślaka, która – jak wiemy – precyzuje definicję testu.

Panie Ministrze, czy chciałby pan coś jeszcze dodać w tej mierze?

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Józef Pilarczyk:

Panie Przewodniczący, w tej sytuacji wydaje mi się, że ta definicja jest do przyjęcia.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Pani Mecenas?

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu**

Hanna Kaśnikowska:

Nie mam uwag.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Pani wiceprzewodnicząca Komisji Gospodarki i Finansów Publicznych, Genowefa Ferenc.

Senator Genowefa Ferenc:

Mam pytanie, czy w ogóle ta poprawka powinna być przegłosowana, skoro wypadł zestaw poprawek pana senatora?

(*Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Józef Pilarczyk: Jeśli można...*)

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Proszę bardzo o odpowiedź, Panie Ministrze.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Państwo senatorowie podjęli decyzję o pozostawieniu w ustawie zapisów o testach, a poprawka senatora Cieślaka definiuje, co to jest test. W moim przekonaniu ustawa będzie bardziej zrozumiała, jeśli będzie w niej definicja testu.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Pani Przewodnicząca.

Senator Genowefa Grabowska:

Mam pytanie dotyczące gramatyki, ponieważ nie wiem, dlaczego to zdanie zaczyna się od słów „teście na zwierzęciu”. Czy to wynika z szyku zdania? Czy nie powinno być wyrazu „test”?

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Jest to uzupełnienie zdania: „Ilekcio w ustawie jest mowa o”...
(*Senator Genowefa Grabowska: Rozumiem. Dziękuję.*)

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Pani Mecenasz, pani ma podobne zdanie, tak?

(*Główny Specjalista do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Hanna Kaśnikowska: Zaczęłam mieć wątpliwości, Panie Senatorze.*)

Proszę bardzo, bo to jest ważne.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Hanna Kaśnikowska:**

Chodzi o to, czy ta poprawka będzie kompatybilna z definicją zawartą w pktcie 1. Musimy to porównać. Proszę dać nam chwilę na rozważenie tej sprawy.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Nie, mam inną sugestię. W związku z tym, że ta sprawa budzi kontrowersje – myśmy wyłączyli tę poprawkę – damy pani mecenas chwilę na popracowanie nad tym, a sami przejdziemy dalej i później wrócimy do tego głosowania.

Czy jest zgoda?

(*Senator Józef Dziemdziela: Jest jeszcze jedna sprawa.*)

Proszę.

Senator Józef Dziemdziela:

Mam wątpliwości, czy w ogóle słowo „test” występuje w ustawie, skoro wszystkie poprawki senatora Cieślaka go usuwały. Czy w związku z tym...

(*Głosy z sali: Przecież je odrzuciliśmy.*)

Aha, są odrzucone. Wycofuję się. Przepraszam.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Odrzuciliśmy je. Jest jeszcze taka kwestia, że pani mecenas musi wszystko sprawdzić, aby nie było jakichś konsekwencji przyjęcia tej poprawki. Za chwilę to uczyni.

Proponuję, abyśmy przeszli teraz do poprawki ósmej, która wyklucza głosowanie nad poprawką dziewiątą.

Jest to poprawka pani senator Liszcz, więc prosimy bardzo.

Senator Teresa Liszcz:

Poprawka zmierza do tego, żeby z pojęcia zwierząt laboratoryjnych wyłączyć psy i koty oraz naczelne. Wydaje mi się, że tradycyjnie przez zwierzęta laboratoryjne rozumie się myszy i chomiki. Zaliczanie do zwierząt laboratoryjnych, czyli tych, które są specjalnie hodowane na doświadczenia, psów, kotów czy małp wydaje się nieprzyzwoite. Zwrócił na to uwagę senator Religa, który sam przeprowadza dużo doświadczeń na zwierzętach, bo akurat zajmuje się doświadczalnictwem.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Prosimy, Panie Ministrze.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Definicja zaproponowana przez senatora Cieślaka brzmi następująco: teście na zwierzęciu – rozumie się przez to wykorzystywanie zwierzęcia...

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Panie Ministrze, jesteśmy przy poprawce ósmej...

(*Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Józef Pilarczyk: Tak. Przepraszam bardzo.*)

... a tamtą na razie zostawiliśmy.

Zanim pan minister rozezna się w poprawce, poprosimy o zabranie głosu profesora Kozłowskiego.

Senator Marian Kozłowski:

21 czerwca na licznych zebraniach proponowaliśmy wykreślenie zwierząt naczelnych, łącznie z człowiekiem. W przypadku naczelnych chodzi o małpy. Skoro mamy wykreślić psy i koty, to tym bardziej powinniśmy wykreślić wszystkie małpy, których w Polsce w laboratoriach nie ma. Można to zrobić bez żadnych wahań. Jest to zapis przejęty z prawa Unii Europejskiej, dlatego został utrzymany, choć chcieliśmy trochę poskładać. Jeśli chodzi o psy i koty, to osobiście nie znam laboratorium, w którym przeprowadzano by na nich doświadczenia. Czy ktoś z obecnych...

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Senator Kulak.

Senator Zbigniew Kulak:

Panie Senatorze, znam taką sytuację. Oczywiście ona nie jest aktualna, z wczoraj, ale kiedyś Wojskowa Akademia Medyczna przeprowadzała testy na dużych zwierzętach.

(*Senator Marian Kozłowski: Psach i kotach?*)

Na jeszcze większych. Były to testy środków bojowych itd.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Rozumiem.

Senator Liszcz.

(*Wypowiedź poza mikrofonem*)

Senator Teresa Liszcz:

...zwierząt, jeżeli jest to konieczne, bo ustawa dopuszcza przeprowadzanie doświadczeń tylko na zwierzętach laboratoryjnych. Chodzi tylko o to, żeby do zwierząt laboratoryjnych niejako z natury nie zaliczać psów, kotów i małp, co przecież nie uniemożliwia przeprowadzania doświadczeń.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Proszę, Senatorze Kozłowski.

Senator Marian Kozłowski:

Uważam, że jest to słuszna uwaga, bo możemy prowadzić doświadczenia na zwierzętach. Jest to definicja zwierząt laboratoryjnych, z której możemy wykluczyć psy, koty i małpy.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Proszę, Panie Ministrze.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Panie Przewodniczący, byłbym za poprawką dziewiątą, czyli za wykreśleniem słów „z wyjątkiem człowieka”. Oznaczałoby to, że za zwierzę laboratoryjne uznawali-
byśmy również zwierzęta naczelne. Nie proponowałbym również skreślenia psów i kotów, ponieważ można wykonywać doświadczenia na psach i kotach hodowanych w celach laboratoryjnych, czyli utrzymywanych w odrębnych hodowlach powstałych na potrzeby doświadczeń.

Rozumiem wrażliwość na krzywdę zwierząt domowych, ale testy na zwierzętach hodowanych na potrzeby doświadczeń są dozwolone w prawie europejskim. Zwierzęta naczelne również mogą być używane do doświadczeń jako zwierzęta laboratoryjne. Gdybyśmy przyjęli poprawkę dziewiątą, czyli skreślili słowa „z wyjątkiem człowieka”, ten przepis byłby w pełni zgodny z przepisami Unii Europejskiej, w których dopuszcza się specjalną hodowlę psów, kotów i zwierząt naczelných.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję, Panie Ministrze.
Co na to pani mecenas?

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Hanna Kaśnikowska:**

Jeśli chodzi o różnice między tymi poprawkami, to mam tylko merytoryczne uwagi legislacyjne.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję.
Czy jeszcze ktoś w tej sprawie? Nie widzę chętnych.

Szanowni Państwo, dokonujemy wyboru między poprawką ósmą i poprawką dziewiątą, czyli poprawką senatorów Liszcz i Romaszewskiego oraz poprawką Komisji Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej.

Proszę o naciśnięcie przycisku „obecny”.

Głosujemy nad poprawką ósmą.

Kto jest za, ręka do góry.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Dlaczego nie ma wyników? Już są.

Na 19 obecnych senatorów – przybywa nas – 1 głosował za, 15 – przeciw, 3 wstrzymało się od głosu.

Informuję, że przyjęliśmy poprawkę dziewiątą, a odrzuciliśmy poprawkę ósmą.

Czy możemy wrócić do poprawki siódmej, Pani Mecenasz?

(Główny Specjalista do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Hanna Kaśnikowska: Tak.)

(Poruszenie na sali)

Tak, rozumiem. Przyjęcie poprawki ósmej wyklucza głosowanie nad poprawką dziewiątą, więc trzeba teraz przegłosować poprawkę dziewiątą.

Szanowni Państwo, przystępujemy do głosowania nad poprawką dziewiątą.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Proszę o wynik głosowania.

Wszyscy głosowali za. Dziękuję za jednomyślność.

Poprawka została przyjęta.

Pani Mecenasz, czy możemy wrócić do poprawki siódmej?

Proszę.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Hanna Kaśnikowska:**

Wydaje mi się, że w kontekście definicji doświadczenia na zwierzęciu, której jakby nierozłączną częścią jest test, wprowadzenie definicji testu na zwierzęciu – i to tak sformułowanej, że pojawia się w niej odwołanie do pktu 1, czyli do definicji doświadczenia na zwierzęciu – byłoby niezasadne.

(Przewodniczący Jerzy Pieniążek: Skończyła pani?)

Musiano by dokonać korekty, to znaczy powrócić do przegłosowanych poprawek i zmienić już przegłosowaną definicję doświadczenia na zwierzęciu.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Nie ma autora, więc nie ma możliwości dokonania zmiany tej poprawki. Pani zdaniem nie możemy nad tym głosować, tak?

Proszę, kto jeszcze w tej sprawie?

Senator Liszcz.

(Rozmowy na sali)

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Senator Teresa Liszcz:

...została przegłosowana poprawka w sprawie definicji zamiast definicji doświadczenia.

(Głos z sali: Siódma i czwarta.)

W przegłosowanej definicji nie ma mowy...

(Głos z sali: Jest.)

Niestety, są testy. Przepraszam. Trudno, serce obrońcy zwierząt przemawia za tym, aby się upierać, ale rozum prawnika każe mi...

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję.

Jest jeszcze jeden prawnik, i to wybitny, senator Dzido.

Prosimy bardzo.

Senator Henryk Dzido:

Nie jestem od testów i zwierząt, ale wydaje mi się, że można przyjąć taką definicję, ponieważ zawarta jest w niej próba określenia, co jest testem. Definicja nie jest dokładna, precyzyjna, ale określa...

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Może to dlatego, że jest prawie 23.00 i jestem zmęczony. Uważam, że tę definicję można przyjąć. Ona nie stoi w sprzeczności z definicją doświadczeń na zwierzęciu, w której używa się określenia „test”. Ona zawęża pojęcie doświadczenia i usiłuje określić, czym jest test, mówiąc, że jest czymś innym niż wykorzystanie zwierzęcia w celach doświadczalnych, że jest także wykorzystaniem w celu badań jakości produktu. Jest to na pewno określenie zawężające, ale jest to jednocześnie próba zdefiniowania. Dziękuję.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję.

Pan senator Jamróż.

Senator Adam Jamróż:

Myślę tak samo, jak pan senator Dzido. Dziękuję.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Senator Litwiniec.

Senator Bogusław Litwiniec:

Biorąc pod uwagę kwantyfikatory logiczne, popieram pana senatora.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję.
Senator Liszcz.

Senator Teresa Liszcz:

Nie będę przeciw, ale muszę powiedzieć, że od strony prawnej to się, niestety, nie trzyma kupy. Definicja, którą państwo poparli, jest bezsensowna, bo utożsamia test i doświadczenie. W dalszych przepisach rozdzielamy test i doświadczenie. Państwo poparli złą definicję doświadczenia, z czego wynika – moim zdaniem – że trudno przyjmować teraz oddzielną definicję testu.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękujemy pani senator.
Pani Mecenass, ostatnia wypowiedź.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Hanna Kaśnikowska:**

To jest klasyczny błąd *idem per idem*, czyli to samo przez to samo. Definicja doświadczenia używa pojęcia „test”, a pojęcie „test” odwołuje się do definicji doświadczenia, dlatego jest to niemożliwe do przyjęcia.
(*Senator Adam Jamróz: Może przyjąć końcówkę?*)

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Senator Jamróz.

Senator Adam Jamróz:

Proszę państwa, spójrzmy: doświadczenie na zwierzęciu to wykorzystywanie zwierząt do celów doświadczalnych i testów lub innych celów. Mamy więc tutaj nie tylko test. W tym przypadku jest definicja wyłącznie testu, czyli jakby dalszego zakresu. Nie widzę w tym sprzeczności.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Senator Dzido.

Senator Henryk Dzido:

Popieram senatora Jamroza, bo jest to definicja prawidłowa.
(*Wypowiedź poza mikrofonem*)

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Senator Grabowska.

Senator Genowefa Grabowska:

Jedno drugiego się nie trzyma, ponieważ test na zwierzęciu jest definiowany w tej części w pkt 7, o którym mówimy, a podano, że doświadczenie na zwierzęciu jest między innymi testem. Nie możemy tego później definiować nawet z powodów logicznych, bo najpierw używamy terminu „test”, a później go definiujemy. To jedna sprawa.

Jest kilka części składowych definicji doświadczenia na zwierzęciu i jedną z nich jest test. Nie możemy później piętrowo jeszcze raz definiować tego elementu. Po prostu to nie jest samodzielny określnik. Test został użyty jako element objaśniający doświadczenie.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję, Pani Senator.

Myślę, Szanowni Państwo, że znamy...

Jeszcze senator Kozłowski, nasz ekspert.

Senator Marian Kozłowski:

Już wcześniej mówiłem, że konsultowałem się z przedstawicielem Krajowej Komisji Etycznej poleconym nam przez panią senator Liszcz. Chodziło o to, jakie on ma zdanie na temat doświadczenia i testu. Razem doszliśmy do wniosku, że doświadczenie cechuje jakby bardziej rozbudowana metodyka, test zaś to krótkie badania, małe doświadczenia. Reprezentują nauki zootechniczne. U nas test to coś małego, bez rozbudowanej metodyki. Czasami nadaje się to na temat pracy magisterskiej. Klasyczne doświadczenie to może być temat pracy doktorskiej, czyli ma jakby wyższą rangę. Prosiłbym, żeby...

(Głos z sali: Podobnie jest z egzaminem i testem.)

Prosiłbym, żeby tej definicji nie przyjmować.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję, Profesorze.

Szanowni Państwo, przystępujemy do głosowania nad poprawką siódmą, bo mamy jasny obraz sytuacji.

Proszę o naciśnięcie przycisku „obecny”.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Prosimy o podanie wyników głosowania.

Przybywa nas. Na 20 obecnych senatorów 6 głosowało za, 12 – przeciw, 2 wstrzymało się od głosu.

Definicja nie została przyjęta.

Bardzo proszę, Pani Mecenase, żeby w druku oddzielnie przedstawić poprawkę siódmą.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Hanna Kaśnikowska:**

Przepraszam, Panie Senatorze, ale może nie powinniśmy tego robić, skoro jest to niewłaściwe logicznie.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Zrobimy inaczej. Pozostawmy tę sprawę prawnikom, żeby sami uznali, czy jest to potrzebne, ponieważ myślę, że są to bardziej kwestie prawne niż merytoryczne.

Poprawka dziesiąta została wykluczona.

Przystępujemy do rozpatrzenia poprawki jedenastej, senatorów Doktorowicz, Litwińca, Podgórskiego i Wielowieyskiego.

Kto z państwa chciałby zabrać głos?

Pan Litwiniec.

Senator Bogusław Litwiniec:

Dziękuję.

Chciałbym tylko nadmienić, że w ten sposób przedstawiliśmy swój negatywnego stosunek do doświadczeń na zwierzętach dzikich, wolno żyjących.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Senator Wielowieyski się zgadza.

Kto chciałby zabrać głos w tej sprawie?

Proszę, pan minister.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Panie Przewodniczący! Panie i Panowie Senatorowie!

Ustawa nie tylko reguluje kwestię doświadczeń na zwierzętach wolno żyjących. Znajduje się w niej także rozdział 6 poświęcony zwierzętom wolno żyjącym. Zaszła więc potrzeba zdefiniowania w pkcie 21 zwierząt wolno żyjących, dlatego proponuję odrzucić tę poprawkę.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję.

Kto jeszcze w tej sprawie?

Proszę, senator Liszcz.

Senator Teresa Liszcz:

W ustawie w wielu miejscach jest mowa o zwierzętach wolno żyjących i trzeba wyjaśnić, co oznacza ten termin.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję.
Były głosy za i przeciw.
Jeszcze senator Litwiniec.

Senator Bogusław Litwiniec:

Rozumiem argumenty pana ministra. Pragnę jednak nadmienić, że ta definicja znalazła się w art. 4, w którym jest mowa o doświadczeniach na zwierzętach.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

To jest słowniczek, Panie Senatorze.
Czy pan minister chce jeszcze... Nie.
Mamy pełny obraz, więc proponuję przystąpić do głosowania.
Nie widzę sprzeciwu, więc głosujemy nad poprawką jedenastą.
Proszę o naciśnięcie przycisku „obecny”.
Kto jest za?
Kto jest przeciw?
Kto się wstrzymał od głosu?
Dziękuję. Proszę o podanie wyników głosowania.
Okazało się, że po dyskusji sytuacja stała się wyjątkowo jasna. Na 20 obecnych senatorów 1 głosował za, 15 – przeciw, 3 wstrzymało się od głosu.
Poprawka nie została przyjęta.
Przystępujemy do rozpatrzenia poprawki trzynastej, bo poprawka dwunasta została wykluczona.
Proszę, Pani Mecenass.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Hanna Kaśnikowska:**

Należałoby wnieść uwagę, że przyjęcie poprawki trzynastej wyklucza głosowanie nad poprawką czternastą...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Poprawiamy to. Napiszemy, że przyjęcie poprawki trzynastej wyklucza głosowanie nad poprawką czternastą. Dziękuję, Pani Mecenass.

Wnioskodawcy to pani Doktorowicz i panowie: Litwiniec, Podgórski i Wielowieyski.

Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos? Widzę, że sytuacja jest jasna.
Pan minister.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:

W pktcie 23 zdefiniowano, co należy rozumieć w ustawie przez jednostkę prowadzącą doświadczenia lub testy. Państwo senatorowie proponują wykreślić słowa „lub testy”, pozostawiając tylko jednostkę prowadzącą doświadczenia. Nie rozumiem, dlaczego. Uważam, że w ustawie należy również zdefiniować jednostki prowadzące testy. Zgodnie z taką logiką proponuję odrzucić poprawki trzynastą i czternastą.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję.

Szanowni Państwo, czy w tej sprawie ktoś jeszcze chce przedstawić swoją opinię? Mam propozycję, abyśmy te dwie...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Nie możemy, bo wykluczają się. Musimy głosować nad nimi osobno.

Głosujemy nad poprawką trzynastą.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Prosimy o podanie wyników głosowania.

Na 20 obecnych senatorów 16 głosowało przeciw, 2 wstrzymało się od głosu, 2 nie głosowało.

Informuję, że poprawka została odrzucona.

Proponuję, żebyśmy od razu przeszli do głosowania nad poprawką czternastą. Nie widzę sprzeciwu.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 18 senatorów obecnych wszyscy głosowali przeciw.

Sytuacja jest jasna: poprawka została odrzucona.

Szanowni Państwo, przystępujemy do rozpatrzenia poprawki szesnastej, którą należy przegłosować razem z poprawką dwudziestą pierwszą. Przyjęcie tych poprawek wyklucza głosowanie nad poprawką dwudziestą drugą.

Chcę dodać, że poprawka piętnasta została wykluczona.

Głos ma pani senator Liszcz.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Senator Teresa Liszcz:

...orzeknie przepadek albo nie. Chodzi nam o to, żeby było możliwe odebranie zwierzęcia na stałe bez orzeczenia sądu w sprawie wypadku. Zwierzę nie jest rzeczą, więc nie musimy kierować się rygorystyczną zasadą, że o wypadku decyduje sąd. To

nie jest rzecz. Bardzo często dzisiaj jest tak, że po podkarmieniu czy podleczeniu zwierzę jest oddawane z powrotem, ponownie trafia do swego dręczyciela, bo sąd umorzył sprawę albo w ogóle nie doszło do rozpoczęcia postępowania karnego.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję pani.
Prosimy pana ministra.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Nie jestem prawnikiem, więc trudno mi dyskutować z panią senator, specjalistką od prawa. Obawiam się jednak, że może to być pretekst do uznania tego zapisu za niezgodny z innymi przepisami. Do tej pory aktualne jest stanowisko rządu, że zwierzę traktowane jest jak inny majątek, jak – można powiedzieć – własność, która może być odebrana na stałe tylko w drodze decyzji sądowej. W związku z tym przypisywanie takiego prawa wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi idzie trochę za daleko. Jestem przeciwny tej poprawce.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję.
Pani Grabowska.

Senator Genowefa Grabowska:

Mam pytanie do pana ministra. Czy pan minister wyobraża sobie rozstrzygnięcie tego typu spraw przez sądy? Chodzi mi o skalę zjawiska polegającego na złym traktowaniu.

(Wypowiedzi w tle nagrania)

(Senator Janusz Lorenz: A jak będzie stado krów?)

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Panie Senatorze Lorenz, cały czas mówimy o naszych mniejszych braciach.
Prosimy, Panie Ministrze.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Kiedy mówimy o zwierzęciu domowym w potocznym rozumieniu, pewno trudno byłoby to sobie wyobrazić. Są jednak zwierzęta domowe o dużej wartości i ktoś może sobie rościć pretensje, tym bardziej że podejmowanie decyzji o pozbawieniu kogoś prawa do posiadania zwierzęcia na stałe może wynikać z pewnej niewiedzy. Mogą się pojawić argumenty, których po podjęciu decyzji nie można już uwzględnić.

W związku z tym czasowe odebranie właścicielowi zwierzęcia i pozostawienie decyzji sądowni... Wiem, że jest to dość trudne przy takim natłoku spraw w sądzie, ale według opinii prawnych Rządowego Centrum Legislacji na podstawie decyzji burmistrza, wójta lub prezydenta można pozbawić kogoś praw posiadania tylko na jakiś okres.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję, Panie Ministrze.

Przepraszam panią senator, ale szybciej zgłosił się senator Dzido.

Senator Henryk Dzido:

W przepisie, do którego zgłoszono poprawkę, zawarto dwa rozwiązania. Po pierwsze, właściciel zwierzęcia ma obowiązek dbania o zwierzę i po to jest uchwalana ustawa i są sankcje. Nikt nie zwolni go z tego obowiązku. Jeżeli dzieje się coś złego, odbieramy zwierzę na jakiś okres, a potem zwracamy je.

Po drugie, nie rozumiem na jakiej podstawie – tak jak powiedział pan minister – ma istnieć możliwość odebrania czegoś człowiekowi w trybie tej ustawy. Dziękuję.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję.

Pani Liszcz.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Senator Teresa Liszcz:

...że zwierzę jako istota żyjąca jest zdolne do odczuwania, czyli nie jest rzeczą. Ust. 2 mówi, że w sprawach nieuregulowanych w ustawie do zwierząt stosuje się odpowiednie przepisy dotyczące rzeczy. Jeżeli uregulujemy tę sprawę inaczej, to one nie będą stosowane. Jest to podstawowa zasada, która – moim zdaniem – powinna rozwiązać obawę co do niezgodności z konstytucją.

Jeżeli chodzi o odebranie własności, to w mojej propozycji nie mówi się o odebraniu własności, ale o odebraniu rzeczy bez wypowiedzenia się co do tytułu. Sytuacja może być taka, że właściciel, któremu nie odjęto własności, może wystąpić do sądu z powództwem windykacyjnym o wydanie rzeczy. Wtedy sąd rozstrzygnie tę sprawę na gruncie obecnego przepisu. Właściciel musi jednak wykazać inicjatywę.

Przypadek może być zasądzony tylko w sprawie karnej, która może się nie odbyć, bo może chodzić o starego, nieudolnego człowieka niepanującego nad sytuacją. Znam takie przypadki, kiedy zwierzęta przymierały głodem. Takie sytuacje zdarzyły się w Lublinie. Było siedem koni u człowieka, który miał chorobę Buergera i nie mógł chodzić. Konie wyglądały jak cienie. Zorganizowałam zbiórkę, dokarmialiśmy je. Karmiliśmy i odchuchaliśmy, a następnie wypadało oddać je z powrotem, skazać na gnojowicę i głód. Na szczęście ten człowiek zachował się przyzwoicie, bo w końcu przekonał się, żeby pozwolił sąsiadom wziąć konie. W innym przypadku oddaje się zwierzęta w to samo miejsce i skazuje na takie same tortury czy taką samą poniewierkę.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję, Pani Senator.
Senator Mańkut.

Senator Władysław Mańkut:

Pani Przewodnicząca, Panie Przewodniczący, niezależnie od aspektów moralno-etycznych, które przed chwilą przytoczyła pani senator Liszcz, jestem skłonny uznać potrzebę wydania decyzji przez sąd o trwałym czy stałym odebraniu nie rzeczy, ale zwierzęcia. Jak już powiedziano na tej sali, zdarzają się zwierzęta o bardzo dużej wartości. W takim przypadku można by się doszukiwać różnych przyczyn decyzji, niekoniecznie związanych tylko i wyłącznie z etyką. Zdarza się także wiele tragedii ludzkich, w których nic nie jest zabierane bez decyzji sądu, więc dlaczego ma być inaczej w przypadku naszych braci mniejszych.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję.
Minister Wittbrodt.

Senator Edmund Wittbrodt:

Dziękuję bardzo.

W kwestii formalnej. Na początku umówiliśmy się, że będziemy procedowali w miarę szybko: głos za, głos przeciw, rząd i koniec. Widzę jednak, że od początku procedujemy w ten sposób, że powtarzamy debatę, która miała miejsce na posiedzeniu Senatu. Każdy będzie się wypowiadał i coś dokładał: będzie trochę argumentów za, trochę przeciw. To nie ma sensu. Spróbujmy tak zrobić, jak umawialiśmy się na początku.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję za radę.

Przyjmujemy to, tak? To jest bardzo ważne, a nie ustaliliśmy tego na początku: głos za, głos przeciw, pan minister, pani mecenas. Czy zgadzamy się na taką formułę? Dziękuję serdecznie.

Przystępujemy do głosowania.

Głosujemy nad poprawkami szesnastą i dwudziestą pierwszą. Ich przyjęcie wyklucza poprawkę drugą.

Proszę o naciśnięcie przycisku „obecny”.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Prosimy o podanie wyników głosowania.

Na 19 obecnych senatorów 3 głosowało za, 14 – przeciw, 1 wstrzymał się od głosu, 1 nie głosował.

Poprawka została odrzucona.

Skreślamy również poprawkę dwudziestą pierwszą, którą należało przegłosować łącznie.

(Głosy z sali: Nie skreślamy, tylko nie popieramy.)

Tak, oczywiście. Ona nie została poparta. Po prostu posłużyłem się żargonem.

Szanowni Państwo, poprawka siedemnasta. Jej przyjęcie wyklucza głosowanie nad poprawką osiemnastą. Jest to poprawka senatora Bienia, którego nie ma na sali.

Czy ktoś chciałby wypowiedzieć się w tej sprawie? Nie widzę chętnych.

Panie Ministrze?

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Jest to problem, o którym powiem trochę szerzej. Jest to próba przywrócenia roli – być może symbolicznej, bo tylko w zapisie – Towarzystwu Opieki nad Zwierzętami. Projekt rządowy zmierza do jednakowego traktowania organizacji społecznych, których celem statutowym jest działanie na rzecz ochrony zwierząt, więc jestem przeciwny tej poprawce.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję.

Pani Mecenasz?

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Hanna Kaśnikowska:**

W całej ustawie, konsekwentnie we wszystkich przepisach, zgodnie z zamierzeniem senatora Cieślaka będą pojawiały się poprawki mówiące o przywróceniu takiego usytuowania ustawowego Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami w Polsce, jakie było przed podjęciem nowelizacji przez Sejm.

(Przewodniczący Jerzy Pieniążek: Rozumiem, że pani omawia jednocześnie drugą poprawkę.)

Poprawka siedemnasta od osiemnastej różni się tylko drobnym szczegółem. W poprawce senatora Bienia nie ma inspektora, a w poprawce senatora Cieślaka osobą upoważnioną z ramienia Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami ma być inspektor.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję bardzo.

Przystępujemy...

Jeszcze senator Wielowiejski, proszę bardzo.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Senator Andrzej Wielowieyski:

...dla podniesienia jednego i istotnego powodu, najbardziej ogólnego i wręcz konstytucyjnego. Chodzi mi mianowicie o społeczeństwo obywatelskie. Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami stanowi pewien kapitał społeczny. Ma duży, stukilkudziesięcioletni dorobek. Z tego właśnie powodu nie lekceważyłbym tej sprawy. Osobiście będę głosował za utrzymaniem tej nazwy w ustawie.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję, Panie Marszałku.

Proponuję, abyśmy przystąpili do głosowania. Nie widzę sprzeciwu.

Głosujemy nad poprawką siedemnastą.

Proszę nacisnąć przycisk „obecny”.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Prosimy o podanie wyników głosowania.

Na 20 obecnych senatorów 7 głosowało za, 12 – przeciw, 1 wstrzymał się od głosu.

Poprawka nie została przyjęta.

Myślę, że od razu możemy głosować nad poprawką osiemnastą. Nie widzę sprzeciwu.

Przystępujemy do głosowania.

Proszę nacisnąć przycisk „obecny”.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Prosimy o podanie wyników głosowania.

Na 20 obecnych senatorów 4 głosowało za, 12 – przeciw, 3 wstrzymało się od głosu, 1 – senator Podgórski – nie głosował.

Informuję, że poprawka nie została przyjęta.

Przystępujemy do rozpatrzenia poprawki dziewiętnastej, która wyklucza poprawkę dwudziestą.

Nie ma senatora Bienia.

Kto w tej sprawie? Nie widzę chętnych.

Panie Ministrze?

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Józef Pilarczyk:

Jestem przeciw.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Pani Mecenasz?

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Hanna Kaśnikowska:**

Jeśli chodzi o te dwie poprawki, to sprawa jest analogiczna do omówionej, bo również dotyczy umocowania w ustawie.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję.

Kto jeszcze chciałby zabrać głos w tej sprawie? Widzę, że szanujemy naszą decyzję i wniosek pana ministra Wittbrodta.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką dziewiętnastą.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Głosowali wszyscy senatorowie, czyli 20. 3 głosowało za, 14 – przeciw, 3 wstrzymało się od głosu.

Poprawka nie została przyjęta.

Przystępujemy – myślę, że możemy – do głosowania nad poprawką dwudziestą.

Czy jest sprzeciw? Nie.

Proszę nacisnąć przycisk „obecny”.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Jeszcze jeden senator.

Dziękuję bardzo. Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 20 obecnych senatorów 3 głosowało za, 13 – przeciw, 4 wstrzymało się od głosu.

Poprawka nie została przyjęta.

Poprawka dwudziesta pierwsza już za nami.

Przystępujemy do procedowania w sprawie poprawki dwudziestej drugiej, senatora Cieślaka.

Kto chciałby zabrać głos w tej sprawie?

Proszę, senator Liszcz.

Senator Teresa Liszcz:

Chciałabym poprzeć tę poprawkę, ponieważ idzie ona w tym kierunku, w jakim szła moja poprawka, ale nie dotyczą jej obiekcje, które państwo mieli. Chodzi o to, żeby można było wystąpić z wnioskiem do sądu – miałyby to robić inspektor TOZ lub przedstawiciel innej organizacji – o pozbawienie dotychczasowego właściciela prawa własności niezależnie od postępowania karnego. To jest minimum, które mogłoby poprawić sytuację. Chodzi nie tylko o przepadek w postępowaniu karnym, ale także niezależnie od niego.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję.
Mamy głos za.
Pan minister?

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Jestem przeciw.
(*Senator Teresa Liszcz: Dlaczego?*)

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Można wiedzieć, dlaczego?
(*Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Józef Pilarczyk: Sekundę, muszę...*)
Pani Mecenas?

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Hanna Kaśnikowska:**

Jest to poprawka merytoryczna, która ma duże konsekwencje, szczególnie jeśli chodzi o ust. 8. Właściciel, któremu odebrano zwierzę, jest zobowiązany do ponoszenia kosztów jego utrzymania i leczenia w okresie odebrania lub do czasu wydania wyroku sądowego.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Panie Ministrze, czy chciałby pan coś dodać, czy nie?
(*Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Józef Pilarczyk: W tej chwili chciałbym jeszcze zerknąć do tekstu ustawy. Sekundę...*)
Pani senator Grabowska.

Senator Genowefa Grabowska:

Proszę państwa, pojawia się tutaj Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami. Albo jesteśmy konsekwentni i wprowadzamy tę organizację, albo stosujemy zasadę równości i jednakowo traktujemy wszystkie organizacje zajmujące się ochroną zwierząt, czyli nie wymieniamy żadnej z nich. Ponadto ust. 2 tego przepisu może być nieegzekwowalny. Po prostu najczęściej będzie to prawo nie do wykonania. Ten, kto będzie miał łożyc na zwierzę, być może sam nie będzie miał za co żyć, więc na pewno nie będzie płacił.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję.

Szanowni Państwo, mam pewien podgląd i widzę, że powoli przystępujemy do głosowania.

Czy pan minister chciałby coś dodać, czy wyraził już swoją opinię, mówiąc, że jest przeciw?

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Panie Przewodniczący, art. 7 w nowym brzmieniu w sposób dość spójny reguluje postępowanie ze zwierzęciem, które powinno być czasowo odebrane. W związku z tym uważam, że poprawka dwudziesta druga jest zbędna.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję.

Był głos za, był głos przeciw, wysłuchaliśmy opinii pani mecenas i pana ministra, więc przystępujemy do głosowania nad poprawką dwudziestą drugą.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Jeszcze dwóch senatorów.

Dziękuję. Prosimy o podanie wyników głosowania.

Na 20 obecnych senatorów 3 głosowało za, 15 – przeciw, 2 wstrzymało się od głosu.

Poprawka została odrzucona.

Poprawkę dwudziestą trzecią, senator Szyszkowskiej, której nie ma na sali, należy przegłosować łącznie z poprawką dziewięćdziesiątą pierwszą. Przyjęcie tych poprawek wyklucza głosowanie nad poprawkami dwudziestą czwartą i dziewięćdziesiątą drugą.

Który z senatorów chce zabrać głos w tej sprawie?

Proszę, marszałek Wielowieyski.

Senator Andrzej Wielowieyski:

Mam pytanie do pana ministra. Rozmawiałem o tym z panem dyrektorem, ale postawmy kropkę nad „i”. Chodzi mi o groźne rottweilery albo wilczury. Czy należy uznać sprawę mieszańców za załatwioną, to znaczy, czy pies mający wyraźne cechy rottweilera czy wilczura może być uważany za rasę agresywną?

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję.

Pan minister.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Jest to problem, ponieważ ta poprawka rozszerza – można tak powiedzieć – to określenie na mieszańców ras uznawanych za agresywne. Zarówno w Sejmie, jak

i podczas wcześniejszej dyskusji międzyresortowej pojawiał się problem, co należy rozumieć przez mieszańca. Ponieważ nie udało się go zdefiniować, nie uwzględniono tego zapisu. Jestem przeciwny tej poprawce.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję.
Pani Mecenas?

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Hanna Kaśnikowska:**

Nie mam uwag.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję.
Czy jeszcze ktoś? Nie.
Przystępujemy do głosowania nad poprawkami dwudziestą trzecią i dziewięćdziesiątą pierwszą.
Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.
Kto jest za?
Kto jest przeciw?
Kto się wstrzymał od głosu?
Na 20 obecnych senatorów 2 głosowało za, 14 – przeciw, 4 wstrzymało się od głosu.
Poprawki nie zostały przyjęte.
Przystępujemy do rozpatrzenia poprawek dwudziestej czwartej i dziewięćdziesiątej drugiej, senatora Bienia.
Kto w tej sprawie? Nie widzę chętnych.
Czy pan minister chciałby zabrać głos?

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Jestem przeciwny.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Pani Mecenas?

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Hanna Kaśnikowska:**

Nie mam uwag.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Proponuję przystąpić do głosowania.

Naciskamy przycisk obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Jeszcze senator Kozłowski.

Dziękuję bardzo. Proszę o wynik głosowania.

Na 20 obecnych senatorów 2 głosowało za, 18 – przeciw.

Poprawki nie zostały przyjęte.

Przystępujemy do rozpatrzenia poprawki dwudziestej piątej.

Nie ma senatora Bienia.

Kto chce zabrać głos w tej sprawie?

Panie Ministrze?

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Jestem przeciw.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję.

Pani Mecenas?

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Hanna Kaśnikowska:**

Nie mam uwag.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Czy ktoś jeszcze chciałby zabrać głos? Nie widzę chętnych.

Głosujemy.

Przycisk obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Prosimy o podanie wyników głosowania.

Na 20 obecnych senatorów 1 głosował za, 16 – przeciw, 3 nie głosowało.

Poprawka nie została przyjęta.

Przyjęcie poprawki dwudziestej szóstej wyklucza głosowanie nad poprawką dwudziestą siódmą, senatorów Liszcz i Romaszewskiego.

Prosimy, Pani Senator.

Senator Teresa Liszcz:

To pewnie nie ma sensu, ale powiem. Chodzi o cywilizowany sposób rozwiązania problemu bezdomnych zwierząt. Na świecie jest stosowany jeden cywilizowany sposób: schroniska – niekoniecznie w każdej gminie, bo to nierealne i niepotrzebne, ale jedno schronisko na kilka gmin – oraz sterylizacja, która prowadzi do ograniczenia populacji, a także organizowanie adopcji, szukanie właścicieli, wyłapywanie. Chodzi o to, żeby było to zadanie własne gminy, bo wydaje mi się, że jest to jedyne sensowne rozwiązanie problemu.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Pani Senator, ręczę, że wszyscy na sali podpisalibyśmy się pod tym, gdyby było za co to realizować.

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Dziękuję bardzo.
Senator Izdebski.

Senator Sławomir Izdebski:

Pani Senator, myślę, że próbuje pani wrócić do roku 1994, kiedy zapadły dwie uchwały: pierwsza o eksmisji ludzi na bruk, a druga o budowie schronisk dla psów. Dzisiaj, kiedy w każdym mieście wyrzuca się ludzi na bruk, będziemy budowali schroniska dla psów? Szanowna Pani, naprawdę czegoś nie rozumiem.

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Przepraszam bardzo, ale był głos za i głos przeciw. Szanujmy nasze ustalenia. Proszę, Panie Ministrze.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Jestem przeciw.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Pani Mecenasz, są uwagi? Nie.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką dwudziestą szóstą.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Prosimy o podanie wyników głosowania. Tym razem ja nie głosowałem.

Na 19 obecnych senatorów 2 głosowało za, 14 – przeciw, 3 wstrzymało się od głosu.

Poprawka nie została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką dwudziestą siódmą, pani senator Serockiej.

Kto w tej sprawie? Nikt.

Panie Ministrze?

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Jestem przeciw.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Pani Mecenas?

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Hanna Kaśnikowska:**

Nie mam uwag.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Czy ktoś chciałby zabrać głos? Nie.

Przystępujemy do głosowania.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 20 obecnych senatorów 3 głosowało za, 14 – przeciw, 3 wstrzymało się od głosu.

Poprawka nie została przyjęta.

Poprawka dwudziesta ósma, senatora Cieślaka.

Kto w tej sprawie?

Pan minister, tak?

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Jestem przeciw.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Pani Mecenas? Nie ma uwag.

Czy ktoś chciałby zabrać głos? Nie widzę chętnych.

Przystępujemy do głosowania.

Proszę nacisnąć przycisk obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Prosimy o podanie wyników głosowania.

Senatorze Zychowicz, czasem dobrze byłoby coś nacisnąć.

Na 19 obecnych senatorów 2 głosowało za, 15 – przeciw, 2 wstrzymało się od głosu.

Poprawka nie została przyjęta.

Przystępujemy do rozpatrzenia poprawki dwudziestej dziewiątej, senator Szyszkowskiej, której nie ma na sali.

Kto chciałby poprzeć tę poprawkę? Nie ma chętnych.

Pan minister.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Jestem przeciw.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Czy pani mecenas ma uwagi?

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Hanna Kaśnikowska:**

Jest to poprawka merytoryczna. Nie mam uwag.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję.

Przystępujemy do głosowania.

Przypominam o przycisku obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał do głosu?

Prosimy o podanie wyników głosowania.

Na 20 obecnych senatorów 4 głosowało za, 13 – przeciw, 3 wstrzymało się od głosu.

Poprawka nie została przyjęta.

Poprawka trzydziesta, senatora Cieślaka.

Czy ktoś chciałby zabrać głos w sprawach merytorycznych? Nie widzę chętnych.

Pan minister.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Przeciw.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Pani Mecenasz? Nie ma uwag. Jest to podobny typ poprawki.

Proponuję głosowanie.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 20 obecnych senatorów 3 głosowało za, 15 – przeciw, 2 wstrzymało się od głosu.

Poprawka nie została przyjęta.

Poprawka trzydziesta pierwsza, senatora Bienia.

Kto w tej sprawie?

Senator Litwiniec.

Senator Bogusław Litwiniec:

Dziękuję bardzo.

Ponieważ jako wieloletni radny znam stan ducha rady i ponieważ propozycja nie jest obligatoryjna, gdyż stwierdza, że rada gminy tylko może coś zrobić, jestem za takim sformułowaniem.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję.

Senator Grabowska.

Senator Genowefa Grabowska:

Powiem tylko tyle, że jeżeli rada gminy może to zrobić, to nie ma potrzeby umieszczania tego w tym dokumencie, bo ona po prostu może skorzystać z własnych kompetencji.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję bardzo.

Kto jeszcze w tej sprawie?

Pan Minister.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Jestem przeciw.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Pani Mecenasz?

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Hanna Kaśnikowska:**

Nie mam uwag.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Senator Jamróz.

Senator Adam Jamróz:

Myślimy tak samo. Jest już późno, więc nie wiem, czy wszyscy przeczytali to, co jest tu napisane. Chodzi o to, że rada gminy może w drodze uchwały przyjąć program zapobiegający bezdomności zwierząt, który zawiera pkt 5, czyli zakaz hodowli lub rozmnażania zwierząt domowych. (*Wesołość na sali*) To jest określenie tak szerokie, że gdyby przeszło, to byłoby trochę śmiechu.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję.

To dobrze, że o tej porze jeszcze umiemy czytać. Serdecznie dziękuję. Myślę, że pani senator Ferenc chciała powiedzieć to samo.

(*Senator Genowefa Ferenc*: Prawie to samo.)

Dziękuję bardzo.

Może przystąpimy do głosowania.

Proszę nacisnąć przycisk obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Prosimy o podanie wyników głosowania.

Na 20 obecnych senatorów wszyscy poparli logikę pana Jamroza.

Poprawka została odrzucona.

Poprawka trzydziesta druga, senatorów Liszcz i Romaszewskiego.

Prosimy panią senator.

Senator Teresa Liszcz:

Jest to drobna poprawka istniejącego tekstu, w której zastępuje się wyrazy „gmina może przyjąć” słowami „gmina powinna przyjąć”, które lekko obligują gminę. Nawiązuję do tego, co mówiła pani senator Grabowska. Gmina może to zrobić bez naszego przyzwolenia w ustawie. To nie ma sensu.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję serdecznie.

Kto chciałby jeszcze zabrać głos? Nie ma chętnych.

Pan minister.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Jestem przeciw.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Pani Mecenas, czy są uwagi? Nie.

Przystępujemy do głosowania

Przycisk obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Jeszcze senator Litwiniec.

Prosimy o podanie wyników głosowania.

Na 20 obecnych senatorów 4 głosowało za, 13 – przeciw, 2 wstrzymało się od głosu, nie głosował senator Litwiniec.

Poprawka została odrzucona.

Przystępujemy do rozpatrzenia poprawki trzydziestej trzeciej, senatorów Liszcz i Romaszewskiego.

Czy pani zechce zabrać głos?

Proszę bardzo.

Senator Teresa Liszcz:

W poprawce są wskazane pewne minimalne warunki, które powinny być spełnione przy utrzymywaniu zwierząt gospodarskich niezależnie od tego, czy minister wyda warunki szczegółowe dotyczące poszczególnych gatunków. O wadze tego pozornie drobnego zapisu dotyczącego ściółki mówił przekonująco przedstawiciel jednej z organizacji. Chodzi także o to, żeby zwierzęta miały cykl światła i ciemności. Zwracam uwagę, że nie wymagamy dostosowania się do naturalnego cyklu. Może być zupełnie inaczej. Może cały czas być albo światło sztuczne, albo ciemność, ale musi być zmiana i odpoczynek od światła.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję serdecznie.

Pan minister.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Przeciw. To zostanie określone w rozporządzeniu.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję.

Proszę, Senatorze.

Senator Bogdan Podgórski:

Myślę, że powinniśmy odrzucić tę poprawkę, ponieważ w pktcie 2a...

(*Przewodniczący Jerzy Pieniążek*: Panie Senatorze Podgórski, proszę włączyć mikrofon.)

Włączyłem.

...w pktcie 2a jest zapis mówiący o wykonywaniu innych ruchów właściwych itd. Myślę, że to mogłoby nas trochę ośmieszyć, kiedy wróci do Sejmu, więc jestem przeciwny temu zapisowi.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję serdecznie.

Mamy głos za i przeciw. Została wydana opinia, a pani mecenas nie wnosi uwag.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką trzydziestą trzecią.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Prosimy o podanie wyników głosowania.

Na 19 obecnych senatorów 1 głosował za, 14 – przeciw, 4 wstrzymało się od głosu.

Poprawka została odrzucona.

Przystępujemy do rozpatrzenia poprawki trzydziestej czwartej, pani senator Szyszkowskiej, której nie ma na sali.

Kto chciałby zabrać głos w tej sprawie? Nie widzę chętnych.

Pan minister.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Jestem przeciwny.

(*Senator Teresa Liszcz*: Chciałabym ją poprzeć.)

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Proszę.

Senator Teresa Liszcz:

Chciałabym ją poprzeć, bo jest to minimum tego, co proponowałam.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję serdecznie.

Pani Mecenas? Czy ma pani uwagi prawne?

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Hanna Kaśnikowska:**

Nie mam uwag.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję serdecznie.

Widzę, że możemy przystąpić do głosowania.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję bardzo. Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 19 obecnych senatorów 3 głosowało za, 13 – przeciw, 3 wstrzymało się od głosu.

Poprawka nie została przyjęta.

Poprawkę trzydziestą piątą i dziewięćdziesiątą siódmą należy przegłosować łącznie. Są to poprawki senatorów Liszcz i Romaszewskiego.

Czy pani senator Liszcz chce zabrać głos?

Proszę.

Senator Teresa Liszcz:

Istotą tej poprawki jest zakaz okrutnego chowu drobiu w klatkach przy stałym oświetleniu. Unia wycofuje się z tego sposobu, a w telewizji słyszałam, że nasi rolnicy wykupują za grosze sprzedawane za granicą klatki, które niedługo będą musieli wyrzucić, bo po wejściu do Unii będziemy musieli zrezygnować z tego sposobu hodowli. Proponuję, aby zakaz wszedł w życie równocześnie z ostatecznym, generalnym zakazem w Unii, czyli 1 stycznia następnego roku.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję serdecznie.

Kto w tej sprawie chciałby zabrać głos?

Jeżeli nikt, to proszę pana ministra.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Przede wszystkim wszędzie mówi się o chowie klatkowym, a nie bateryjnym, ale pomińmy to. Mówiłem już o tym, w jaki sposób i z jakich powodów ta sprawa zostanie uregulowana w Polsce. Jestem przeciw.

Senator Teresa Liszcz:

Zgłaszam autopoprawkę, skoro pan minister uważa, że to jest chów klatkowy. Zgłaszam poprawkę dotyczącą słowa „klatkowego”, czyli będzie, że zabrania się klatkowego chowu drobiu.

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Zamiast słowa „baterijnego” słowo „klatkowego”, tak?
Pani Mecenasz? Nie ma uwag.

Senator Teresa Liszcz:

W języku potocznym zawsze mówi się o chowie baterijnym. Jeżeli jednak właściwe określenie to chów klatkowy, to nie będę się...

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Przyjmujemy autopoprawkę, tak?
Głosujemy nad taką wersją poprawek trzydziestej piątej i dziewięćdziesiątej siódmej.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Prosimy o podanie wyników głosowania.

Na 19 obecnych senatorów 4 głosowało za, 13 – przeciw, 2 wstrzymało się od głosu.

Poprawki nie zyskały uznania.

Poprawka trzydziesta szósta, senatorów Doktorowicz, Litwińca, Podgórskiego i Wielowieyskiego.

Który z senatorów zabierze głos?

Senator Litwiniec, proszę.

Senator Bogusław Litwiniec:

Dziękuję uprzejmie.

Być może ta poprawka wymaga trochę dłuższego wyjaśnienia.

(*Głosy z sali: Nie.*)

To znaczy dłuższego niż jedno zdanie. Jej intencją jest przeciwstawienie się w jakiś sposób pewnej tendencji, na którą wskazuje również prasa polska i inne media, czyli dążeniu do zainstalowania na terenie kraju wielkich fabryk mięsa.

Chcąc się dowiedzieć, jak jest w innych krajach europejskich, skonfrontowałem swoją wiedzę między innymi z tym, co dzieje się w Austrii i Danii. Na przykład otrzymałem wiadomość, że w Danii właśnie zabrania się hodowli więcej niż tysiąca sztuk świń i sześciuset sztuk bydła na jednej fermie. To jest uzasadnienie tej poprawki.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Senator Kozłowski.

Senator Marian Kozłowski:

W latach siedemdziesiątych ministerstwo rolnictwa przyjęło, że ferma przemysłowa ma zdolność produkcyjną wynoszącą minimum sześć tysięcy rocznie. Ferma przemysłowa jest wtedy, kiedy jest ciągłość produkcji. Każdego dnia lub co dwa, trzy dni schodzi z taśmy ileś tuczników do zakładów mięsnych, ileś macior jest pokrytych i ileś macior rodzi prosięta. Jeśli jest taka taśma produkcyjna, to jest ferma przemysłowa.

Jeśli jest dużo świń, ale – na przykład – w jednym czasie są wstawione warchlaki do tuczu, to jest to ferma wielkotowarowa. Te określenia często się ludziom mylą. Jeśli jest dużo świń, to mówią, że jest przemysł. Przemysł jest wtedy, kiedy jest cykl, jeśli każdego dnia lub co dwa, trzy dni sływa ileś tuczników do uboju w zakładach mięsnych.

Jeśli chodzi o tysiąc, to w obecnych warunkach u rolników indywidualnych to jest mała liczba. Sześćset krów w jednym miejscu to dużo, a tysiąc świń – to mało. Mówię jako zootechnik, który czterdzieści lat pracował w swoim fachu.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję, Panie Profesorze.
Drugi raz senator Litwiniec. Proszę krótko.

Senator Bogusław Litwiniec:

Jestem gotów przyjąć autopoprawkę, że chodzi o produkcję wielkotowarową.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję bardzo.
Będzie autopoprawka.
Jeszcze minister.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Szanowni Państwo, w każdych warunkach przed rozpoczęciem produkcji właściciel czy inwestor musi uzyskać różne zezwolenia i opinie, również dotyczące spraw związanych z ochroną środowiska. Konkretna lokalizacja i technologia będą oceniane indywidualnie. Nie można generalizować i w całej Polsce przyjmować takich samych uwarunkowań. Uważam, że te sprawy będą regulowane za pomocą pozwoleń budowlanych i egzekwowania przepisów o ochronie zwierząt i ochronie środowiska. Jeżeli podmioty będą działały zgodnie z tymi przepisami, to wydaje mi się, że nie ma potrzeby precyzyjnego określenia, czy ma być tysiąc, dziesięć tysięcy czy sześćset sztuk zwierząt.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję, Panie Ministrze.
Widzę, że senator Stokłosa kiwa głową z aprobatą.

Rozumiem, że wprowadzamy autopoprawkę dotyczącą tego, że zabrania się hodowli wielkotowarowej itd.

(*Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Józef Pilarczyk: Kto może zgłosić autopoprawkę?*)

Senator.

(*Senator Edmund Wittbrodt: Nie może, bo...*)

Tak, nie może, ponieważ potrzeba wszystkich czterech senatorów. Słusznie. Jest tylko propozycja...

(*Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Józef Pilarczyk: Pana senatora nie ma przecież w tej grupie.*)

Senator Litwiniec jest, ale nie ma trzech pozostałych.

(*Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Józef Pilarczyk: Przepraszam.*)

Nie ma trzech pozostałych, więc nie możemy przyjąć autopoprawki. Pozostaje ta sama wersja. Dziękuję bardzo, Panie Ministrze, że czuwa pan nad jakością naszej pracy.

Proponuję przystąpić do głosowania.

Proszę nacisnąć przycisk „obecny”.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Panie Senatorze Litwiniec, dobrze byłoby zagłosować. Zdążył pan.

Dziękuję serdecznie. Proszę o podanie wyników głosowania.

(*Głosy z sali: Już były.*)

Szanowni Państwo, bardzo proszę, żebyśmy jeszcze raz zagłosowali, bo nie odczytałem wyników.

Głosujemy nad poprawką...

(*Głos z sali: Trzydziestą szóstą.*)

Tak, nie odczytałem wyników głosowania, bo pani je zbyt szybko skasowała.

Przystępujemy do głosowania nad tą samą poprawką, czyli trzydziestą szóstą.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję serdecznie. Wszyscy głosowali, więc proszę o wynik.

Na 20 obecnych senatorów 15 głosowało przeciw, 5 wstrzymało się od głosu.

Poprawka nie została przyjęta.

Przystępujemy do rozpatrzenia poprawki trzydziestej siódmej, Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Proszę, Senatorze Kozłowski.

Senator Marian Kozłowski:

Jest ona zgodna z pierwotną sugestią Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, żeby skreślić art. 13 ustawy z 1997 r., ponieważ nie ma rejestracji technologii, nie ma spisu. Wojewoda miałby kłopoty. Motywację przedstawiałem w godzinach rannych, ale mogę ją przeczytać jeszcze raz. Przepis tego artykułu nakazuje uzyskanie zezwolenia wojewody na wprowadzenie technologii chowu zwierząt, która dotychczas nie była

stosowana na terytorium Rzeczypospolitej, nie określając, w jakim okresie oraz w jakiej skali ta technologia miałaby być stosowana.

(*Przewodniczący Jerzy Pieniążek*: Panie Senatorze, jakie jest pana stanowisko po dyskusji?)

O tej poprawce chciał się wypowiedzieć pan senator Izdebski.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję.
Senator Izdebski.

Senator Sławomir Izdebski:

Miałem zastrzeżenia dotyczące tego artykułu, ponieważ – jak powiedział pan senator sprawozdawca – wydaje mi się, że nie powinniśmy w tym momencie odbierać wojewodzie możliwości sprawowania kontroli nad tym wszystkim. Istnieje duże zagrożenie ze strony największej korporacji na świecie, która zakupiła polski Animex i wchodzi z niehumanitarną produkcją przemysłową. W końcowym zdaniu tego artykułu jest zapis, że technologia musi spełniać wymogi określone w ustawie. Skoro w ustawie określa się technologię jako humanitarny chów zwierząt, to myślę, że wojewoda powinien mieć pełną kontrolę i bezpośrednio decydować. W momencie, w którym nastąpiłoby jakieś naruszenie prawa, mamy do kogo się zwrócić, wiemy, kto jest odpowiedzialny. Proponuję więc, aby nie skreślać tego artykułu. Dziękuję.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję, Senatorze.
Pan minister Pilarczyk.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Jestem za przyjęciem tej poprawki, czyli za skreśleniem art. 13. Od określania tego, czy technologia jest zgodna z ustawą o ochronie zwierząt, jest Inspekcja Weterynaryjna. Nadmierne uregulowanie i przyznanie dodatkowych uprawnień wojewodzie, który miałby stwierdzać, że spełnia ona wymogi określone ustawą, jest niepotrzebne. Proszę o przyjęcie tej poprawki.

(*Senator Teresa Liszcz*: Mam pytanie.)

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję.
Tylko krótkie, Pani Senator.

Senator Teresa Liszcz:

Czy będzie tak, że inspekcja będzie sprawdzała każdą nowo otwieraną fermę – chodzi o wstępną kontrolę, którą sprawuje wojewoda – czy ad hoc, kiedy akurat tam dotrze?

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:

Inspekcja ma obowiązek wydać certyfikat zgodności z warunkami sanitarno-weterynaryjnymi. Zgodnie z procedurami będzie zobowiązana co najmniej raz na trzy miesiące odwiedzić taką inwestycję.

(*Senator Teresa Liszcz: Warunki techniczno-sanitarne obejmują technologię?*)

Są to warunki sanitarno-weterynaryjne i wymogi z zakresu ochrony zwierząt. Na mocy ustawy Inspekcja Weterynaryjna jest zobowiązana respektować i egzekwować przepisy o ochronie zwierząt.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję, Panie Ministrze.

Jest to bardzo obszerny temat. Sądzę, że część członków Komisji Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej pierwszy raz ma z nim do czynienia w tak szerokim zakresie. Myślę, że trzeba było wyjaśnić tę kwestię, dlatego pozwoliłem panu ministrowi dłużej odpowiadać.

Proponuję, żebyśmy przystąpili do głosowania nad poprawką trzydziestą siódmą. Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za poprawką?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 20 obecnych senatorów 16 głosowało za, 3 – przeciw, 1 wstrzymał się od głosu.

Poprawka nie uzyskała poparcia.

(*Głos z sali: Uzyskała poparcie.*)

Przepraszam, poprawka została przyjęta. Jestem już zmęczony.

Poprawka trzydziesta ósma, senator Koszady.

Kto w tej sprawie?

(*Wypowiedź poza mikrofonem*)

Senator Teresa Liszcz:

...jestem za poparciem tej poprawki, bo ona wraca do tego, co jest obecnie, czyli do wymogu określania kwalifikacji treserów.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Panie Ministrze, co pan na to?

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:

Jestem przeciw, ponieważ – jak państwo zapewne wiecie – tresowane są różne zwierzęta, od ptaków do gadów. Ustalenie kwalifikacji treserów przerasta czyjekolwiek możliwości.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję serdecznie.
Pani Mecenasz?

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Hanna Kaśnikowska:**

Nie mam uwag.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję.
Przystępujemy do głosowania.
Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.
Kto jest za?
Kto jest przeciw?
Kto się wstrzymał od głosu?
Prosimy o podanie wyników głosowania.
Na 20 obecnych senatorów 1 głosował za, 16 – przeciw, 3 wstrzymało się od głosu.
Poprawka nie uzyskała poparcia.
Poprawka trzydziesta dziewiąta, senatorów Doktorowicz, Litwińca, Podgórskiego i Wielowieyskiego.
Czy któryś z senatorów chciałby zabrać głos?
Senator Podgórski? Nie.
Senator Litwiniec? Nie.
Senator Wielowieyski? Nie.
Panie Ministrze?

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Jestem przeciwko tej poprawce.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Pani Mecenasz?

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Hanna Kaśnikowska:**

Nie mam uwag.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję.
Przystępujemy do głosowania.
Jest pytanie?
Proszę.

Senator Bogusław Litwiniec:

Czy można prosić o wyjaśnienie, dlatego pan minister jest przeciw?

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Mówiąc, że minister określi minimalne warunki, twierdzimy, że wszystko, co sytuuje się poniżej tego, co wskaże, jest niedopuszczalne. Słowo „właściwe” oznacza: nie wiadomo jakie. W związku z tym poprzednie sformułowanie, w którym określono granice, których nie można przekraczać, wydaje się bardziej odpowiednie.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Jest bardziej precyzyjne.
Dziękuję, Panie Ministrze.
Przystępujemy do głosowania nad poprawką trzydziestą dziewiątą.
Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.
Kto jest za?
Kto jest przeciw?
Kto się wstrzymał od głosu?
Jeszcze senator Podgórski.
Prosimy o podanie wyników głosowania.
Na 20 obecnych senatorów 2 głosowało za, 18 – przeciw.
Poprawka nie uzyskała poparcia.
Przystępujemy do rozpatrzenia poprawki czterdziestej.
Senator Liszcz ma głos.

Senator Teresa Liszcz:

Chodzi o zezwolenia wydawane przez wojewodę na zabijanie zwierząt w celu preparowania. Ust. 2 jest, moim zdaniem, niefortunnie sformułowany. Jest w nim mowa, że wojewoda wydaje zezwolenie, jeżeli zwłoki zwierząt będą preparowane wyłącznie w celu naukowym. Takie sformułowanie jakby obliguje do wydania zgody za każdym razem, a intencja jest taka, że pozwolenie może być wydane wyłącznie wtedy, jeżeli mają być preparowane w celu naukowym. Wydaje mi się, że właściwe sformułowanie to „może być wydana”.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję.
Panie Ministrze?

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Proponuję przyjąć tę poprawkę.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś jeszcze chciałby zabrać głos? Nie widzę chętnych.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką czterdziestą.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 18 obecnych senatorów 12 głosowało za, 5 – przeciw, 1 wstrzymał się od głosu.

Poprawka senatorów Liszcz i Romaszewskiego została przyjęta.

Poprawka trzydziesta pierwsza, senator Ferenc.

Pani Genowefa ma głos.

Senator Genowefa Ferenc:

Za pomocą tego zapisu dostosowujemy ustawę do przepisów unijnych. Dziękuję.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję.

Kto chciałby zabrać głos? Nie widzę chętnych.

Pan minister.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Jestem za.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję.

Przystępujemy do głosowania.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję bardzo. Proszę o wynik.

Na 18 obecnych senatorów 17 głosowało za, 1 – przeciw.

Poprawka została przyjęta.

Poprawka czterdziesta druga, Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Proszę, Senatorze Kozłowski.

Senator Marian Kozłowski:

To tylko uzupełnienie. Było „i tryb potwierdzania”, a dodaje się słowa „oraz tryb uzyskiwania”, czyli wprowadzona jest jakby szersza kontrola. Proponuję przyjąć tę poprawkę.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję.
Pan Minister.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Jestem za.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję.
Kto jeszcze w tej sprawie? Nie widzę chętnych.
Przystępujemy do głosowania nad poprawką czterdziestą drugą.
Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.
Kto jest za?
Kto jest przeciw?
Kto się wstrzymał od głosu?
Dziękuję. Proszę o wynik.
Na 18 obecnych senatorów 17 głosowało za, 1 – przeciw.
Poprawka została przyjęta.
Poprawka czterdziesta piąta, senatorów Liszcz i Romaszewskiego.
Proszę, Pani Tereso.

Senator Teresa Liszcz:

Chodzi o to, żeby komisje etyczne do spraw doświadczeń nad zwierzętami nie tylko opiniowały projekty doświadczeń, ale także miały prawo kontrolowania, czy przebiegają one zgodnie z programem, stąd propozycja dodania słów „oraz ich kontroli”. Dziękuję.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję.
Pan minister.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Jestem przeciw, ponieważ kontrola jest związana z sankcjami. Trzeba by było przyznać komisji uprawnienia do wydawania sankcji, a jest to tylko i wyłącznie komisja opiniodawcza. Jestem przeciw.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję.
Pani Mecenasz?

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Hanna Kaśnikowska:**

Myślę, że uzasadnienie pana ministra jest przekonujące.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję.
Czy ktoś jeszcze w tej sprawie? Nie widzę chętnych.
Przystępujemy do głosowania nad poprawką czterdziestą piątą.
Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.
Kto jest za?
Kto jest przeciw?
Kto się wstrzymał od głosu?
Prosimy o wynik głosowania.
Na 18 obecnych senatorów 1 głosował za, 14 – przeciw, 3 wstrzymało się od głosu.
Poprawka nie została przyjęta.
Poprawka czterdziesta szósta, Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Senator Kozłowski.

Senator Marian Kozłowski:

Poprzednio doszliśmy do wniosku, że w komisjach etyki powinni być przedstawiciele nauk rolniczych. Są przedstawiciele nauk humanistycznych i innych, a nie ma nauk rolniczych. Poprzednio ta propozycja zyskała poparcie, więc bardzo bym prosił o jej poparcie także teraz.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Pan minister.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Mam kłopot ze sposobem oznaczenia tej poprawki, bo...
(*Przewodniczący Jerzy Pieniążek*: Jest to poprawka czterdziesta szósta.)
...jest powiedziane, że w pktcie 21 dodaje się lit. b¹.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Czy pani mecenasz może pomóc?

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Hanna Kaśnikowska:**

Ta poprawka jest właściwie wpisana, bo ust. 3 i 4 nie był nowelizowany. To znaczy ust. 3 był, ale chodzi o inną poprawkę.

(Senator Marian Kozłowski: W art. 28, Panie Ministrze, ust. 3 i 4.)

Wydaje mi się, że jest prawidłowo wpisana. Mam inną wątpliwość – ta sprawa w ogóle nie była rozważana w Sejmie.

(Senator Marian Kozłowski: To jest tylko uzupełnienie. Chodzi tylko o jeden wyraz.)

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Panie Ministrze?

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Nie mam zastrzeżeń merytorycznych. Jestem za.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Za.

Co na to pani mecenas?

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Hanna Kaśnikowska:**

Nie mam uwag merytorycznych.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Mamy dylemat prawny.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką czterdziestą szóstą.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę o podanie wyników.

Na 19 obecnych senatorów 16 głosowało za, 2 – przeciw, 1 wstrzymał się od głosu.

Poprawka komisji została przyjęta.

Poprawka czterdziesta dziewiąta, senatorów Liszcz i Romaszewskiego.

Proszę, Pani Tereso.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Senator Teresa Liszcz:

...kierownika jednostki organizacyjnej, która prowadzi doświadczenia. Sejm nałożył na te osoby ogromną odpowiedzialność, bo uczynił je odpowiedzialnymi za zgodność przebiegu doświadczeń z programem. To wydaje się nierealne. To byłby klasyczny redaktor do bicia odpowiedzialny za coś, na co w rzeczywistości nie ma wpływu albo czego nie jest w stanie sprawdzić. Proponujemy ograniczyć jego zadania do odpowiedzialności za opiekę nad zwierzętami przeznaczonymi do doświadczeń oraz zapewnienie im właściwych warunków bytowania.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję, Pani Senator.
Pan minister.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Jestem przeciw tej poprawce, ponieważ we wcześniejszych przepisach mówiliśmy o celach, które powinny być osiągnięte w doświadczeniach. W związku z tym powinna być wyznaczona osoba, która będzie odpowiedzialna za zgodny z protokołem zatwierdzonym przez lokalną komisję przebieg doświadczeń.

(Senator Teresa Liszcz: Przepraszam, mogę?)

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Proszę, Pani Senator.

Senator Teresa Liszcz:

Doświadczenia są przecież prowadzone przez grupy uczonych z profesorami na czele. Jeden człowiek, który przeważnie nie będzie profesorem – profesor nie będzie się przecież opiekował zwierzętami, sprawdzał klatek itd. – ma być odpowiedzialny za to, że grupa profesorów będzie źle wykonywała doświadczenia, ale nie będzie mógł jej kontrolować. Jaki w tym jest sens?

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję.
Senator Dzido.

Senator Henryk Dzido:

Ta poprawka zmierza do ograniczenia uprawnień kierownika jednostki. Dziękuję.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Senator Wielowieyski.

Senator Andrzej Wielowieyski:

Przypominam argumentację, która wpłynęła do nas od co najmniej dwóch instytucji. Podkreślam jeszcze raz to, co zostało już powiedziane, że doświadczenia są wykonywane przez kierowników projektów. Chodzi o to, żeby było dobrze wiadomo, kto jest odpowiedzialny. Są jednostki, w których kierownik mający dużo personelu wyznacza jednego faceta od zwierząt. Istotną rzeczą jest jednak to, że równocześnie, na przykład, wykonuje się pięć projektów. W każdym z tych pięciu projektów jest i powinien być człowiek odpowiedzialny za zwierzęta.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję, Panie Marszałku.
Pan minister.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Chciałbym zwrócić uwagę na to, że ta osoba w zasadzie ma odpowiadać nie za całe doświadczenie, tylko za to, żeby przebieg doświadczenia był zgodny z protokołem zatwierdzonym przez lokalną komisję etyczną. Ma więc zadbać o dobro zwierząt i pilnować, aby nie były narażane na cierpienie.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję.
Był głos...
(*Wypowiedź poza mikrofonem*)

Senator Teresa Liszcz:

...osobie administracyjnie odpowiedzialnej za dobrostan zwierząt i funkcjonowanie urzędzeń, czyli z reguły o techniku, który opiekuje się zwierzętami.

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję bardzo, Pani Senator.
Myślę, że mamy wyrobione zdanie.
Przystępujemy do głosowania nad poprawką czterdziestą dziewiątą.
Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.
Kto jest za?
Kto jest przeciw?
Kto się wstrzymał od głosu?
Proszę o podanie wyników głosowania.
Na 17 obecnych senatorów 3 głosowało za, 12 – przeciw, 2 wstrzymało się od głosu.
Poprawka nie została przyjęta.

Przegłosowaliśmy już połowę poprawek, więc proszę panią senator Grabowską o objęcie przewodnictwa.

(Przewodnictwo obrad obejmuje przewodnicząca Komisji Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej Genowefa Grabowska)

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Przystępujemy do głosowania nad poprawką pięćdziesiątą czwartą. Jest to poprawka wniesiona przez...

(Głosy z sali: Pięćdziesiątą drugą.)

Przepraszam. Nad poprawką pięćdziesiątą drugą, wniesioną przez senatorów Liszcz i Romaszewskiego.

Bardzo proszę.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Senator Teresa Liszcz:

...doświadczenia. Tam jest mowa o tym, że doświadczenie odbywa się pod kontrolą, ale nie jest dopowiedziane czyją. Chodzi o to, że pod kontrolą lokalnej Komisji Etycznej, dlatego proponujemy dodać słowo „jej”.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

Słowo „jej” odnosi się do komisji.

Panie Ministrze?

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Sprzeciw, ponieważ komisja etyczna nie ma uprawnień kontrolnych.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję.

Co na to Biuro Legislacyjne?

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Hanna Kaśnikowska:**

Wydaje mi się, że uwaga pana ministra jest słuszna. W tym przypadku chodzi chyba o kontrolę innych organów właściwych do sprawdzania standardów i wszelkiego rodzaju wymogów.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

Proszę o głosowanie.

Proszę o podanie wyników.

Na 19 obecnych senatorów 1 głosował za, 16 – przeciw, 2 wstrzymało się od głosu.

Poprawka została odrzucona.

Przechodzimy do poprawki pięćdziesiątej czwartej, senatorów Doktorowicz, Litwińca, Podgórskiego i Wielowieyskiego.

Który z panów senatorów zechce poprzeć tę poprawkę? Nie ma takiej woli?

Bardzo proszę, pan senator Litwiniec.

Senator Bogusław Litwiniec:

Poprawka została wprowadzona po to, żeby podkreślić, że do doświadczeń nie wolno używać zwierząt wolno żyjących, czyli dzikich.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Bardzo proszę, pan senator Kozłowski.

Senator Marian Kozłowski:

Wcześniej do zwierząt laboratoryjnych zaliczyliśmy małpy.

(Przewodnicząca Genowefa Grabowska: Jaka jest konsekwencja?)

Byłaby sprzeczność w ustawie. Jestem przeciw.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję.

Panie Ministrze, bardzo proszę.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Józef Pilarczyk:

Jest to kontrowersyjna sprawa. W przepisach obowiązujących w Unii Europejskiej nie ma takich ograniczeń, dlatego jestem przeciw.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję.

Biuro Legislacyjne?

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Hanna Kaśnikowska:**

Jest to poprawka merytoryczna. Nie mam uwag.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

Proszę o głosowanie.

Proszę o podanie wyników.

2 osoby głosowały za, 15 – przeciw, 2 wstrzymały się od głosu.

Poprawka nie uzyskała akceptacji.

Przechodzimy do rozpatrzenia poprawki pięćdziesiątej piątej, pani senator Marii Szyszkowskiej.

Czy ktoś z państwa chce poprzeć tę poprawkę?

Skoro nie, proszę pana ministra. Jesteśmy przy poprawce pięćdziesiątej piątej, Panie Ministrze.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Jestem przeciw, ponieważ taki wniosek na mocy innego przepisu, czyli art. 29 ust. 2, ma być kierowany do wojewódzkiego, a nie do powiatowego lekarza weterynarii.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Rozumiem, nie te kompetencje.

Biuro Legislacyjne uznaje to chyba za poprawkę merytoryczną, tak? Dziękuję bardzo.

Proszę o głosowanie.

Proszę o podanie wyników.

Nikt nie poparł tej poprawki: 18 senatorów głosowało przeciw, 1 nie głosował.

Poprawka nie uzyskała akceptacji.

Przechodzimy do poprawki pięćdziesiątej siódmej. Zwracam uwagę na to, iż przyjęcie tej poprawki wyklucza głosowanie nad poprawką pięćdziesiątą dziewiątą. Poprawka pięćdziesiąta siódma została zgłoszona przez panią senator Liszcz i pana senatora Romaszewskiego.

Bardzo proszę, Pani Senator.

Senator Teresa Liszcz:

Chodzi o prerredagowanie zasad używania do doświadczeń zwierząt wolno żyjących, zwłaszcza zwierząt należących do gatunków zagrożonych wyginięciem i zwierząt gospodarskich. Materialnie właściwie nie ma różnicy w stosunku do tego, co jest w wersji sejmowej.

Proponowane sformułowanie będzie, moim zdaniem, bardziej zgodne z prawem Unii Europejskiej, w której istnieje zakaz używania tych zwierząt do doświadczeń. Wyjątkiem jest taka sytuacja, gdy z natury doświadczenia wynika, że nie może być ono przeprowadzone na innym zwierzęciu albo jest wręcz potrzebne dla utrzymania gatunku. Sejm zasadą uczynił jak gdyby dopuszczalność, a ja to odwracam. Merytorycznie nie są to duże zmiany. Moim zdaniem, jest to dużo bardziej zgodne z prawem Unii.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Nie ma różnicy merytorycznej, ale pojawiają się inne względy.
Bardzo proszę, Panie Ministrze.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Jestem przeciw ze względu na pewną czystość w przyjętym porządku.

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Senator Adam Jamróz:

...senator zgodziła się na taką poprawkę dotyczącą sformułowania. Proponowałam w pktcie 1 słowa „zwierząt dzikich oraz gospodarskich chyba że” zamiast „z wyjątkiem gdy cel”.

(Senator Teresa Liszcz: Na to chętnie się zgodzę.)

Ma to znaczenie dla poprawności językowej.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Proszę państwa, czy zaczynamy redagować tekst zgłoszonej przez panią senator poprawki czy głosujemy...

(Senator Teresa Liszcz: Autopoprawki.)

...nad tekstem pierwotnym?

Senator Teresa Liszcz:

Zgłaszam autopoprawkę. To jest poprawka językowa.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

A senator Romaszewski?

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Senator Teresa Liszcz:

Sądzę, że się zgodzi, ponieważ niejako reprezentuję naszą dwójkę. Tak naprawdę są to poprawki mojego autorstwa, dla których uzyskałam poparcie senatora Romaszewskiego.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Proszę Biuro Legislacyjne o rozwiązanie tej łamigłówki.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Hanna Kaśnikowska:**

Jak najbardziej można złożyć autopoprawkę.

(Przewodnicząca Genowefa Grabowska: Jedna osoba?)

Zaraz, momencik. Rzeczywiście, jest jeszcze senator Romaszewski. Są różne konstrukcje. Pani senator może sobie zażyczyć, żeby dwie identyczne poprawki były napisane osobno. Wydaje mi się, że jest rozwiązanie zgodne z procedurą. Prawda jest też taka, że...

Senator Teresa Liszcz:

Panowie zapowiadają, że tradycyjnie i tak odrzucają tę poprawkę, więc nie ma co tracić czasu.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Chodzi o zasadę, jak procedować w tego typu przypadkach, bo mamy sytuację precedensową.

Proszę, pani senator Ferenc.

Senator Genowefa Ferenc:

Dziękuję bardzo pani przewodniczącej za udzielenie głosu.

Chciałabym zwrócić uwagę na to, że w tej poprawce także pkt 2 jest nie najlepiej sformułowany stylistycznie. Chodzi mi o słowa „zwierząt gatunków uznanych”. Może o tej porze...

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Po prostu nie za bardzo wiadomo, o co chodzi.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję, Pani Senator.

Proponowałabym, żebyśmy w tej chwili nie redagowali tekstu. Chciałabym jednak otrzymać jasną odpowiedź, czy możemy procedować i przyjąć autopoprawkę w sytuacji, kiedy jest dwóch autorów. To będzie określało naszą możliwość funkcjonowania w przyszłości. Jeśli przyjmujemy, że tak, to od tej pory powinniśmy tak postępować. Jeżeli nie – za czym się nie opowiadamy – to będziemy musieli rygorystycznie tego przestrzegać. To będzie swego rodzaju rozwiązanie precedensowe.

Bardzo proszę, pan senator Wittbrodt.

Senator Edmund Wittbrodt:

Uważam, że można przyjąć taką interpretacją, że wystarczy, że jest obecny jeden z autorów. W poprzednim przypadku nie zauważyłem nazwiska pana senatora Litwińca i zwróciłem na to uwagę, bo myślałem, że na sali nie ma nikogo z tej grupy. Myślę, że rozsądnie byłoby przyjąć taką zasadę, że skoro była wspólna poprawka i obecny jest ktoś z grupy, to ma on prawo wprowadzić autopoprawkę.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję.

Jeżeli Biuro Legislacyjne nie ma nic przeciwko temu, to przyjmiemy taką interpretację.

(Senator Henryk Dzido: Czy można?)

Bardzo proszę, pan senator Dzido.

Senator Henryk Dzido:

Sądzę, że taka osoba musi mieć upoważnienie do działania w imieniu drugiego autora. Nie można inaczej, Kochani Państwo.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Proszę państwa, w tej sytuacji proponuję przegłosować tę poprawkę bez autopoprawki.

Czy pani senator to odpowiada?

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Senator Teresa Liszcz:

...tej poprawki na dwie, bo jest to zabieg techniczny. Będzie moja poprawka z autopoprawką i poprawka senatora Romaszewskiego, niepoprawiona.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Czy na tym etapie jest to możliwe?

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu**

Hanna Kaśnikowska:

Jest to możliwe. Często sami tak zapisujemy, to znaczy dwie jednakowo brzmiące poprawki łączymy...

(Przewodnicząca Genowefa Grabowska: Czyli będzie pięćdziesiąta siódma i pięćdziesiąta siódma lit. a.)

...w jedną poprawkę. Nie ma przeciwwskazań, żeby pani senator Liszcz zgłosiła autopoprawkę do swojej wersji poprawki, a poprawka senatora Romaszewskiego pozostała w przedstawionej przez niego wersji.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Głosujemy...

Bardzo proszę, pan senator Wittbrodt.

Senator Edmund Wittbrodt:

Nie jestem prawnikiem, ale wydaje mi się to bardziej karkołomne niż przyjęcie założenia, że wystarczy, iż jedna osoba zgłosi coś w imieniu grupy. Takie rozbijanie

jest bez sensu, bo będziemy to robić sztucznie. Jeśli pan senator Litwiniec zechce teraz zmienić jedną linijkę, to zdecydujemy, że ta linijka jest jego. Przecież to bez sensu.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Proszę państwa, zakończmy ten spór proceduralny i przegłosujmy tę poprawkę. Moja propozycja jest taka, abyśmy głosowali nad tą wersją, która została zgłoszona pierwotnie i zostawili na razie na boku spór proceduralny.

Senator Teresa Liszcz:

Wycofuję autopoprawkę, żeby nie robić zamętu.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję, Pani Senator.

Głosujemy nad poprawką pięćdziesiątą siódmą. Przypominam, iż jej przyjęcie wyklucza głosowanie nad poprawką pięćdziesiątą dziewiątą.

Kto z państwa jest za przyjęciem poprawki, proszę nacisnąć stosowny przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Proszę o podanie wyników.

3 senatorów za, 14 – przeciw, 2 wstrzymało się od głosu.

Poprawka po długiej dyskusji formalnej nie uzyskała akceptacji.

Przechodzimy do rozpatrzenia poprawki pięćdziesiątej dziewiątej, ponieważ poprawkę pięćdziesiątą ósmą wcześniej wykluczaliśmy. Jest to poprawka senatorów Doktorowicz, Litwińca, Podgórskiego i Wielowieyskiego.

Czy któryś z panów senatorów obecnych na sali chce poprzeć tę poprawkę?

Bardzo proszę, Panie Senatorze.

Senator Bogusław Litwiniec:

Dziękuję.

W zasadzie poprawka dotyczy skreślenia zwierząt dzikich z doświadczeń.

(*Senator Andrzej Wielowieyski: Jeżeli można, Pani Przewodnicząca...*)

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Bardzo proszę, pan senator Wielowieyski.

Senator Andrzej Wielowieyski:

Podkreślam, że ust. 2 pozwala wykorzystywać dziki gatunek, któremu coś grozi, na przykład wyginięcie. W takim przypadku może on być wykorzystany. Chodzi o to, żeby ograniczyć możliwość używania wolnych zwierząt do wszystkich celów.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję.

Panie Ministrze, czy zechce się pan odnieść do poprawki pięćdziesiątej dziewiątej?

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Jestem przeciwny tej poprawce.

(Przewodnicząca Genowefa Grabowska: Czekamy na uzasadnienie.)

Po prostu ogranicza ona możliwość używania zwierząt do doświadczeń i testów. Pragnę zwrócić uwagę, że w dalszej części zapisu znajduje się warunek, że może się tak stać wtedy, kiedy cel doświadczenia lub testu nie może być osiągnięty przy użyciu innych zwierząt.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję, Panie Ministrze.

Biuro Legislacyjne.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Hanna Kaśnikowska:**

Nie mam uwag merytorycznych.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

Proszę o głosowanie.

Dziękuję. Proszę o podanie wyników.

3 osoby za, 14 – przeciw, 2 wstrzymały się od głosu.

Poprawka nie została przyjęta.

Przechodzimy do rozpatrzenia poprawki sześćdziesiątej, tych samych autorów.

Czy pan senator Litwiniec lub inny autor również zechcą zarekomendować tę poprawkę?

Senator Bogusław Litwiniec:

Pani Przewodnicząca, w tej poprawce znajduje się dość istotny błąd terminologiczny. Użyto – przez, powiedziałbym, naszą zbiorową nieostrożność – pojęcia licencji zamiast pojęcia „koncesja”. Jeśli nie można wprowadzić autopoprawki – przed chwilą o tym dyskutowaliśmy – proszę, aby panie i panowie odrzucili tę poprawkę.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Pan senator wycofuje poprawkę, tak?

Senator Bogusław Litwiniec:

Nie, nie mogę jej sam wycofać, więc mogę tylko przedstawić apel o jej odrzucenie, gdyż zawierałaby ona immanentny błąd.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Czy w tej sytuacji pan minister chce się wypowiedzieć?

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Popieram wniosek pana senatora Litwińca.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Biuro Legislacyjne nie ma uwag.

Proszę państwa o głosowanie. Muszę zachęcić do tego, aby robić to zgodnie z sugestią naszego kolegi.

Proszę o podanie wyników.

18 osób głosowało przeciw, 1 nie głosowała.

Poprawka nie uzyskała akceptacji. Autor poprawki wniósł o jej wycofanie i nie głosował.

Przechodzimy do poprawki sześćdziesiątej trzeciej, senatora Bienia.

Czy ktoś z obecnych zechce podtrzymać lub wyjaśnić tę poprawkę?

Jeżeli nie, to ponownie zwrócę się do pana ministra.

Bardzo proszę.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Jestem przeciw.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Czy Biuro Legislacyjne ma coś do powiedzenia w tej sprawie?

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Hanna Kaśnikowska:**

Nie mamy uwag. W jednym przepisie, wrywkowo próbuje się wyeliminować testy. Poprawka nie jest spójna z całą ustawą.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

Podkreślam, poprawka nie jest spójna z ustawą.

Proszę o głosowanie.

Dziękuję. Proszę o podanie wyników.

18 senatorów przeciw, 1 wstrzymał się od głosu.

Poprawka nie uzyskała akceptacji.

Następną poprawką jest poprawka Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Bardzo proszę pana senatora Kozłowskiego o ustosunkowanie się do poprawki sześćdziesiątej czwartej.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Panie Dyrektorze, bardzo proszę.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Jeśli można, to wyręczę pana dyrektora. Jestem za przyjęciem tej poprawki.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję, Panie Ministrze.

Rozumiem, że Biuro Legislacyjne traktuje tę poprawkę jako merytoryczną? Tak.

Proszę państwa o głosowanie.

Proszę o podanie wyniku.

Na 19 obecnych senatorów wszyscy głosowali za.

Poprawka została przyjęta. To była poprawka sześćdziesiąta czwarta.

Przechodzimy do rozpatrzenia poprawki sześćdziesiątej piątej, zgłoszonej przez senatorów Doktorowicz, Litwińca, Pieniążka, Podgórskiego, Wielowieyskiego i Zychowicza.

Czy obecni autorzy poprawki zechcieliby się odnieść do tej propozycji? Pan senator Zychowicz ma ochotę.

(Senator Jerzy Pieniążek: Może od razu minister wypowie się w tej sprawie?)

Bardzo proszę, Panie Ministrze.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Proponuję przyjąć poprawkę sześćdziesiątą piątą.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

Biuro Legislacyjne?

Musimy poczekać na opinię biura dotyczącą zgodności z całym systemem. Jeżeli potrzeba czasu, to...

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Hanna Kaśnikowska:**

Nie mamy uwag. Proszę głosować.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Nie ma uwag.

Uściślamy. Do poprawki sześćdziesiątej piątej, popieranej przez resort, biuro nie wnosi zastrzeżeń, tak?

Nie wnosi, więc bardzo proszę o głosowanie.

Proszę o podanie wyników.

19 osób głosowało za przyjęciem tej poprawki.

Poprawka została przyjęta.

Przechodzimy do rozpatrzenia poprawki sześćdziesiątej szóstej, senatora Cieślaka.

Czy ktoś z obecnych ma ochotę poprzeć tę poprawkę w imieniu senatora Cieślaka? Nie widzę chętnych.

Czy pan minister zechce się odnieść do sprawy, którą już wcześniej naświetlaliśmy? Chodzi o wprowadzenie...

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Jestem przeciw.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Przeciw, ponieważ poprawka jest niespójna z systemem.

Bardzo proszę, pani senator Ferenc.

Senator Genowefa Ferenc:

Pani Przewodnicząca, mam pytanie do Biura Legislacyjnego. Czy poprawek związanych z wprowadzeniem inspektora czy Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami nie można by w jakiś sposób połączyć w głosowaniach? Właściwie ciągle wracamy do tego samego tematu.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Pani senator ma rację. To samo jest z testami, ale obawiam się, że są różne konteksty.

(Główny Specjalista do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Hanna Kaśnikowska: Może wytłumaczę, o co...)

Bardzo proszę, Pani Mecenas.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Hanna Kaśnikowska:**

Przed posiedzeniem Senatu senator Cieślak przygotował spójną grupę poprawek dotyczącą testów i przywrócenia statusu Towarzystwu Opieki nad Zwierzętami. Dzisiaj w trakcie posiedzenia złożono kilkanaście poprawek, które jak gdyby nakładają się na te poprawki, zazębiają z nimi, ale nie są dopracowane i dostosowane do całego systemu ustawy, do wszystkich przepisów. Pojawiła się duża trudność, jeśli chodzi o stworzenie jakiejś generalnej zasady dotyczącej głosowania. Gdyby wszystkie poprawki były odpowiednio dopracowane, to nałożyłyby się na siebie. Wystarczyłoby na marginesie dopi-

sać nazwiska i można by wszystkie przegłosować blokiem. W tym momencie jedne poprawki się uzupełniają, inne wykluczają, pojawiają się różnice wyrazowe w brzmieniu. W przypadku testów połączyliśmy poprawki pana senatora Cieślaka i zostały one przegłosowane grupą. Poza blokiem zostały tylko te, które się w nim nie mieściły, bo miały nieco inne brzmienie, dlatego zdarzało się osobno głosować nad testami, ale to nie były poprawki senatora Cieślaka tylko kogoś innego. W przypadku poprawek dotyczących umocowania Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami naprawdę nie dało się tego zrobić, bo nie było ich zbyt wiele. Pojawiło się chyba dziewięć poprawek.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Rozumiemy, Pani Mecenase. Dziękujemy bardzo.

Myślę, że odpłacimy się naszym kolegom wtedy, kiedy będziemy autorami tak wielu poprawek do rozpatrywanych przez nich projektów ustaw.

Wracamy do poprawki sześćdziesiątej szóstej.

Bardzo proszę o głosowanie.

Proszę o podanie wyników.

1 osoba za, 15 – przeciw, 2 wstrzymały się od głosu, 1 nie głosowała.

Poprawka nie została przyjęta.

Poprawka sześćdziesiąta siódma, pani senator Szyszkowskiej.

Na sali nie ma zainteresowanej. Czy ktoś z państwa chciałby poprzeć tę poprawkę? Nie widzę chętnych. Czy ktoś chciałby się wypowiedzieć w tej materii? Nie.

Panie Ministrze, jakie jest zdanie resortu?

(Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Józef Pilarczyk: Która to poprawka?)

Sześćdziesiąta siódma.

(Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Józef Pilarczyk: Poprawka sześćdziesiąta siódma to poprawka pana senatora Cieślaka.)

Nie. To poprawka pani senator Marii Szyszkowskiej.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Przepraszam za zamieszanie, może mam inny druk.

Jestem przeciw.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Biuro Legislacyjne?

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Hanna Kaśnikowska:**

Poprawka ma na celu wprowadzenie obowiązku zasięgnięcia opinii powiatowego lekarza weterynarii przed wydaniem decyzji o uśmierceniu zwierzęcia stanowiącego zagrożenie. Poprawka ma charakter merytoryczny i jest prawidłowo zapisana. Biuro nie ma uwag.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

Czy są jakieś wątpliwości co do tekstu, którym pan minister dysponuje?

Sądzę, że resort już wypowiedział się w tej sprawie.

(*Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Józef Pilarczyk: Tak.*)

Nie ma dalszych pytań.

Proszę o głosowanie.

Proszę o podanie wyników.

3 osoby za, 14 – przeciw, 1 wstrzymała się od głosu, 1 nie zdążyła zagłosować.

Poprawka nie uzyskała akceptacji.

Przechodzimy do poprawki sześćdziesiątej ósmej, którą przegłosujemy łącznie z poprawką siedemdziesiątą czwartą. Jest to poprawka zgłoszona przez pana przewodniczącego Pieniżka.

Bardzo proszę, Panie Senatorze.

Senator Jerzy Pieniżek:

Proszę państwa, proszę zauważyć, że jest to konsekwencja jednomyślnie przyjętej przez nas poprawki sześćdziesiątej piątej. Ona jest taka sama, jak poprawka sześćdziesiąta dziewiąta miłych państwa senatorów. Różni się zakończeniem: na terenach poza obszarami obwodów łowieckich oraz parków narodowych decyzje podejmuje właściwy starosta po uzgodnieniu z powiatowym lekarzem weterynarii oraz zasięgnięciu opinii przedstawiciela lokalnej organizacji społecznej.

Uważam, że w momencie, kiedy może dojść do eliminacji grożącego przyrodzie zwierzęcia na terenach zabudowanych – tak może być w miastach czy obok nich – poza okręgiem łowieckim czy parkiem narodowym, należy to uzgodnić z lekarzem weterynarii i skonsultować z przedstawicielem lokalnej organizacji społecznej, której statutowym celem działań jest ochrona zwierząt. Tym samym skreślamy nieszczęsne psy i koty oraz zwalczanie, dlatego pozwoliłem sobie dać takie ustalenie.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Czy resort chce się wypowiedzieć w tej materii?

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Jesteśmy za poprawkami sześćdziesiątą ósmą i siedemdziesiątą czwartą, nad którymi będziemy głosować łącznie.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Biuro Legislacyjne?

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Hanna Kaśnikowska:**

Pragnę tylko zwrócić uwagę, że należy omówić całą grupę poprawek, które mogą być wykluczone z powodu przyjęcia tej poprawki.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Wykluczone mogą być poprawki: sześćdziesiąta dziewiąta, siedemdziesiąta trzecia i od siedemdziesiątej piątej do osiemdziesiątej pierwszej. Są to poprawki, o które powinienam zapytać zgłaszających.

Poprawki sześćdziesiątą dziewiątą oraz siedemdziesiątą piątą zgłosili senatorowie: Doktorowicz, Litwiniec, Podgórski, Wielowieyski i Zychowicz.

Pan senator Litwiniec.

Proszę bardzo, Panie Senatorze.

Senator Bogusław Litwiniec:

Dziękuję uprzejmie.

Poprawka jest kontynuacją już uchwalonej poprawki dotyczącej konieczności uśmiercenia zwierzęcia stanowiącego zagrożenie dla człowieka na terenach niepodlegających nadleśniczemu czy dyrektorowi parku narodowego. Poprawka kontynuuje zasadę subsydiarności – przed chwilą podkreśloną przez pana senatora Pieniążka – przenosząc odpowiedzialność z nadleśniczego czy dyrektora parku narodowego na starostę.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo, Panie Senatorze.

To jest poprawka, którą wykluczymy, jeśli przyjmimy poprawkę senatora Pieniążka.

Następne poprawki. Poprawka siedemdziesiąta trzecia to poprawka Komisji Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej. Poprawka siedemdziesiąta siódma to poprawka senatora Pawełka, który w tej chwili jest nieobecny. Poprawka siedemdziesiąta ósma to poprawka Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Jak komisja odnosi się do tej sprawy? Czy mogę o to zapytać, Panie Senatorze Kozłowski?

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Rozumiem.

Myślę, proszę państwa, że...

Senator Jerzy Pieniążek:

Szanowni Państwo, po prostu zebrałem głosy z dyskusji i pozwoliłem sobie zgłosić poprawkę, która właściwie jest wynikiem naszej debaty. Dziękuję.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

I wynikiem kompromisu, na który zgodzili się także autorzy wykluczonych poprawek.

Głosujemy nad poprawkami sześćdziesiątą ósmą i siedemdziesiątą czwartą.

Bardzo proszę o głosowanie.

Proszę o podanie wyniku.

17 głosów za, 2 – przeciw, 1 osoba wstrzymała się od głosowania.

Poprawki sześćdziesiątą ósmą i siedemdziesiątą czwartą zostały przyjęte, a poprawki: sześćdziesiątą dziewiątą, siedemdziesiątą trzecią i od siedemdziesiątej piątej do osiemdziesiątej pierwszej, zostały wykluczone.

Poprawka siedemdziesiąta, zgłoszona przez senatorów Kurską, Piesiewiczą, Religę, Sagatowską, Smoktunowicza i Wittbrodta.

Czy w tej materii ktoś z obecnych...

Pan senator Wittbrodt.

Senator Edmund Wittbrodt:

Myślę, że jest to poprawka, którą poparł pan minister, wypowiadając się na początku.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Bardzo proszę, Panie Ministrze.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Józef Pilarczyk:

Ta poprawka po przegłosowaniu poprawki siedemdziesiątej czwartej nie ma już ust. 3.

(Główny Specjalista do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Hanna Kaśnikowska: Tak.)

Przepraszam, to znaczy art. 33a nie ma ust. 3. W tej sytuacji art. 33a składa się tylko z ust. 1 i 2 i jest aktualny, bo określa możliwość wydania przez wojewodę rozporządzenia zmierzającego do ograniczenia populacji zwierząt stanowiących nadzwyczajne zagrożenie dla życia, zdrowia lub gospodarki człowieka.

(Przewodnicząca Genowefa Grabowska: Jaki jest stosunek resortu do poprawki?)

Proponujemy ją odrzucić.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Biuro Legislacyjne?

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Hanna Kaśnikowska:**

Biuro Legislacyjne również uważa, że poprawka nie może być przyjęta, ponieważ w ustawie powstanie luka, która spowoduje, że bardzo istotne sprawy zawarte w tych dwóch ustępach art. 33a w ogóle nie będą regulowane.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Czy pan senator Wittbrodt chce jeszcze zabrać głos w tej sprawie?

Senator Edmund Wittbrodt:

Tak. Wydaje mi się, że w tej sytuacji mamy błędny zapis w materiałach, ponieważ przyjęcie poprawek sześćdziesiątej ósmej i siedemdziesiątej czwartej wykluczało – moim zdaniem – głosowanie nad tą poprawką. Powinno się to znaleźć w wykazie, ale tego nie było.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Hanna Kaśnikowska:**

To dotyczyło innych zagadnień. To, co jest zawarte w poprawce siedemdziesiątej, dotyczy innych zagadnień merytorycznych.

Senator Edmund Wittbrodt:

Tak, ale w tej chwili okazuje się, że przyjęcie tamtej w zasadzie uniemożliwia głosowanie nad tą.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Proszę o wyjaśnienie, Pani Mecenas.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Hanna Kaśnikowska:**

Nie zrozumieliśmy się. Przyjęcie tamtych poprawek nie uniemożliwia głosowania. Głosowanie jest możliwe, ale Biuro Legislacyjne jest przeciwne przyjęciu tej poprawki, ponieważ wykreślenie z przepisów ustawy regulacji zawartych w ust. 1 i 2 spowoduje powstanie luki prawnej. Chodzi o sytuację bardzo istotną dla zwierząt, bo o tryb ich uśmiercania.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo, Pani Mecenas.

Nie widzę innych chętnych do zabrania głosu.

Proszę o głosowanie.

Dziękuję bardzo. Proszę o podanie wyników.

2 osoby za, 16 – przeciw, 1 osoba nie głosowała.

Poprawka nie uzyskała akceptacji.

Przechodzimy do rozpatrzenia poprawki siedemdziesiątej pierwszej, Komisji Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej.

Czy ktoś z obecnych chce ją poprzeć? Pan senator Jamróz? Rozumiem, że pan senator opowiada się za poprawką.

Bardzo proszę, Panie Senatorze.

Senator Adam Jamróz:

Dziękuję bardzo.

Jeśli pamiętam, jest tam sformułowanie „gospodarka człowieka”, co oznacza, że chodzi także o gospodarkę łowiecką. Myślę, że to byłoby podkreślenie, chyba niesłuszne, pewnego priorytetu gospodarki łowieckiej, a przecież dotyczy to bardzo różnych interesów. Należy dążyć do osiągnięcia pewnego konsensu, jakiejś równowagi. Dziękuję.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Nie chcemy eksponować jednego typu gospodarki, czyli gospodarki łowieckiej. Dziękuję bardzo.

Panie Ministrze? Sądzę, że to nie jest wielki powód do oponowania.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Popieram tę poprawkę.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

Biuro Legislacyjne?

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Hanna Kaśnikowska:**

Poprawka ma charakter redakcyjny. Nie mam uwag.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

Proszę o głosowanie.

Proszę o podanie wyników.

17 osób za, 3 – przeciw.

Poprawka została przyjęta.

Przechodzimy do rozpatrzenia poprawki siedemdziesiątej drugiej autorstwa pana senatora Cieślaka. Znowu pojawia się Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami i ochrona przyrody.

Czy są głosy odnoszące się do tej poprawki? Nie widzę chętnych.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Jestem przeciw.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Stanowisko resortu jest negatywne.

Biuro Legislacyjne nie ma uwag.

Proszę o głosowanie.

Proszę o podanie wyników.

2 senatorów za, 16 – przeciw, 2 wstrzymało się od głosu.

Poprawka nie uzyskała akceptacji.

Proszę państwa, przechodzimy teraz do poprawki osiemdziesiątej drugiej, którą należy przegłosować łącznie z poprawką dziewięćdziesiątą ósmą. Poprawka osiemdziesiąta druga jest autorstwa senatorów Jamroza i Mańkuta.

Bardzo proszę pana senatora o ustosunkowanie się do tej poprawki.

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Czy pan senator Jamróz lub pan senator Mańkut chcą się odnieść do poprawki osiemdziesiątej drugiej?

(Senator Adam Jamróz: Za często mówię, więc może senator Mańkut...)

Senator Władysław Mańkut:

Dzięki tej poprawce chcieliśmy umożliwić jakby bardziej precyzyjną ocenę zwierząt, które mają lub nie mają właściciela. Przez zwierzęta domowe należy rozumieć głównie psy, ponieważ dotyczyło ich najczęściej kontrowersji. Psy powinny być także w jakiś humanitarny sposób eliminowane z terenów, na których są zagrożeniem dla człowieka. Zdajemy sobie sprawę z kosztów dla samorządów, dlatego część kosztów powinni pokryć właściciele, tak jak jest w wielu krajach Europy.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Pan senator Kozłowski.

Senator Marian Kozłowski:

Trzeba powiedzieć, że Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa dzięki programowi IACS w tym roku ma wprowadzić znakowanie bydła, a w przyszłym owiec i kóz. Czy to nie stoi w sprzeczności z tym, co panowie przygotowali? Może pan minister by się wypowiedział na ten temat.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

W tym przypadku jest mowa o zwierzętach domowych. Są to przede wszystkim psy, koty i inne zwierzęta przebywające w domu człowieka lub w innym pomieszcze-

niu i utrzymywane w charakterze towarzysza. W związku z tym mówimy o oznakowaniu psów, na co można by się było zgodzić, kotów i innych zwierząt. Całkowite koszty musiałyby być jednak poniesione przez właścicieli lub samorządy. Jedynie w roku 2002 i 2003 ustawa weterynaryjna umożliwiła przeprowadzenie znakowania zwierząt gospodarskich na koszt Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Jestem przeciwny tej poprawce.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję, Panie Ministrze.

Widzę, że pan senator Jamróż chce zabrać głos.

Senator Adam Jamróż:

Być może istotnie rozpędziliśmy się. Jeśli można, chcielibyśmy...

(Przewodnicząca Genowefa Grabowska: Pan senator wycofuje poprawkę, tak?)

Nie. Chcę zgłosić autopoprawkę, aby dotyczyło to tylko psów.

Jest jeszcze druga sprawa, o której chciałbym powiedzieć. Proszę łaskawie zauważyć, że przewidujemy wejście tego przepisu po upływie roku od dnia wejścia w życie ustawy. Zdajemy sobie sprawę, że jest on związany z pewnymi kosztami.

O co chodzi, proszę państwa? Przypominam, że podobny zapis był w projekcie rządowym. Dopóki nie załatwi się sprawy rejestracji – wiadomo, że z egzekucją prawa w Polsce nigdy nie było dobrze – dopóty będziemy mieli problem zwalczania czy eliminacji psów, jak chcą niektórzy, lub opieki nad zwierzętami, jak chcą inni. To jest problem, który trzeba rozwiązać u źródeł.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Pan senator Kozłowski.

Senator Marian Kozłowski:

Przepraszam za pomyłkę dotyczącą zwierząt domowych i gospodarskich. Już jest po północy, dlatego pomyliłem się.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Bardzo proszę, pan senator Pieniążek.

Senator Jerzy Pieniążek:

Szanowni Państwo, kilka kwestii. Po pierwsze, powiat nadzoruje gospodarke łowiecką, a samorząd gminny, podstawowy – ochronę zwierząt. To nie jest właściwa kompetencja. Po drugie, wcześniej uznaliśmy – jest to w poprawkach sejmowych – że gmina może robić to wszystko, co jest tutaj napisane. Może, ale nie musi. Po trzecie, trudno decyzyją Senatu zmusić samorząd do pokrycia tak wielkich kosztów. Myślę, że

sugestia senatora Jamroza być może jest zbyt odległa. Ona jest dobra, ale jeszcze nie dzisiaj. Dzisiaj ona nie jest najlepsza. Dziękuję.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję.

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Panowie senatorowie wycofują poprawkę, tak?

Dziękujemy. W takim razie nie głosujemy nad poprawkami osiemdziesiątą drugą i dziewięćdziesiątą ósmą.

Przechodzimy do poprawki osiemdziesiątej trzeciej, której przyjęcie wyklucza głosowanie nad poprawką osiemdziesiątą czwartą. Autorami są senatorowie Litwiniec, Podgórski, Doktorowicz i Wielowieyski.

Kto z państwa senatorów chce poprzeć tę poprawkę?

Pan senator Litwiniec.

Bardzo proszę, Panie Senatorze.

Senator Bogusław Litwiniec:

Dziękuję.

Jest to ważna poprawka ze względu na dopasowanie naszego ustawodawstwa do prawa Unii Europejskiej, o czym już była mowa. Wprowadziliśmy ją, chcąc lekko poprawić zgłoszoną przez Komisję Rolnictwa i Rozwoju Wsi poprawkę, w której wymieniono zarejestrowane stowarzyszenia religijne. Zaproponowaliśmy w to miejsce pojęcie bardziej konstytucyjne, to znaczy zarejestrowane kościoły i inne związki wyznaniowe.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

Pan senator Pieniążek.

Senator Jerzy Pieniążek:

Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi uznaje wyższość wniosku senatorów Doktorowicz, Litwińca, Podgórskiego i Wielowieyskiego, dlatego że chodzi o kościoły i związki wyznaniowe. Stowarzyszenia to mogą być różne organizacje niepożądane przez nas. Dziękujemy za tę poprawkę.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Rozumiem, że komisja popiera poprawkę senatorów.

Nie pytam o stanowisko legislatorów, ale zapytam jeszcze o stanowisko resortu.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Jestem za.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką osiemdziesiątą trzecią.

Proszę o podanie wyników.

19 senatorów głosowało za. Dziękuję za jednomyślność.

Poprawka uzyskała akceptację, co spowodowało wyłączenie poprawki osiemdziesiątej czwartej.

(Senator Jerzy Pieniążek: Pani Mecenasa, czy nie możemy jej wycofać jako komisja?)

(Główny Specjalista do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Hanna Kaśnikowska: Jeżeli cała komisja zagłosuje, to...)

(Senator Jerzy Pieniążek: Jeżeli cała komisja zagłosuje. Szanowni Państwo, przepraszam.)

(Główny Specjalista do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Hanna Kaśnikowska: Panie Senatorze, ona będzie opisana jako wycofana.)

(Senator Jerzy Pieniążek: Czy możemy ją wycofać?)

Jeżeli jest wykluczona z powodu wyniku głosowania, to w ogóle nie powinniśmy...

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Senator Jerzy Pieniążek:

Tak, ale z innych powodów. Przedstawiłem argumentację, że nie zwróciliśmy uwagi, że chodzi o kościoły i związki wyznaniowe, a nie o stowarzyszenia. Uważamy, że nasza poprawka jest niezasadna. Gdyby było słowo „wycofana”, byłoby chyba lepiej, Szanowni Panowie. Czy członkowie komisji zgadzają się ze mną?

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Nie mamy nic przeciwko temu.

(Wypowiedzi w tle nagrania)

(Senator Jerzy Pieniążek: Wiem, ale inaczej to będzie wyglądać.)

Dobrze. Rozumiem, że pan...

Senator Jerzy Pieniążek:

Wszyscy członkowie komisji, senator Dziemdziała, senator Lorenz i my, zgadzają się, że trzeba wycofać. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję.

Poprawka osiemdziesiąta czwarta została wycofana.

Przechodzimy do głosowania nad poprawką osiemdziesiątą piątą.

Bardzo proszę, pan senator Kozłowski.

Senator Marian Kozłowski:

Dzisiaj rano tłumaczyłem...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

(Przewodnicząca Genowefa Grabowska: Czy pan senator popiera tę poprawkę?)

Może pan senator Lorenz przekonałby nas, bo...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Jakie jest stanowisko resortu?

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Jestem za przyjęciem poprawki.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

Legislatorzy?

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Hanna Kaśnikowska:**

Nie mamy uwag.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję.

Proszę państwa, głosujemy nad poprawką osiemdziesiątą piątą.

Bardzo proszę o głosowanie.

Dziękuję. Proszę o podanie wyników.

18 osób za, 1 – przeciw, 1 wstrzymała się od głosu.

Poprawka osiemdziesiątą piątą uzyskała akceptację.

Poprawka osiemdziesiątą szóstą, autorstwa nieobecnego pana senatora Bienia.

Czy ktoś z państwa zechce poprzeć tę poprawkę?

Jeżeli nie ma chętnych, to bardzo proszę resort o przedstawienie stanowiska.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Jestem przeciw.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Biuro Legislacyjne?

(Wypowiedź poza mikrofonem)

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Hanna Kaśnikowska:**

...jak gdyby ogranicza poprawkę przyjętą przez Sejm. Jest to poprawka merytoryczna. Nie mam uwag.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Czy ktoś z państwa chce się wypowiedzieć?

Jeśli nie, to proszę o głosowanie.

Proszę o podanie wyników.

17 osób przeciw, 1 wstrzymała się od głosu, 1 nie głosowała.

Poprawka nie uzyskała akceptacji.

Przechodzimy do rozpatrzenia poprawki osiemdziesiątej ósmej, pani senator Serockiej.

Czy w tej materii chcą się państwo wypowiedzieć?

Jeśli nie, to proszę, aby pan minister zechciał odnieść się do tej propozycji.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Jestem przeciw.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Może za szybko pytam Biuro Legislacyjne. Rozumiem, że państwu trudno czuć nad spójnością systemu.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Hanna Kaśnikowska:**

Bardzo przepraszam, ale nie mieliśmy czasu, bo przede wszystkim zajmowaliśmy się złożeniem tego wszystkiego.

(Przewodnicząca Genowefa Grabowska: Rozumiemy. Proszę...)

(Głos z sali: Jest to chyba poprawka merytoryczna.)

Wydaje mi się, że nie jest to właściwe rozwiązanie i Biuro Legislacyjne nie powinno się na nie zgodzić. Wpisujemy to w przepis karny, a wydaje mi się, że nie ma odpowiedniego przepisu materialnoprawnego i z tego względu nie można tego dopisać w ten sposób.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję bardzo.

Proszę o głosowanie.

Proszę o podanie wyników.

1 osoba za, 18 – przeciw.

Poprawka nie została zaakceptowana.

Poprawka osiemdziesiąta dziewiąta, autorstwa pana senatora Bienia. Na sali nie ma autora.

Najpierw poproszę pana ministra o odniesienie się do poprawki osiemdziesiątej dziewiątej.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:**

Jestem przeciwko poprawkom osiemdziesiątej dziewiątej i dziewięćdziesiątej.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Proszę się wypowiedzieć o obydwu sprawach, ale przegłosujemy je osobno.

(*Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Józef Pilarczyk: Tak, chodzi o Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami.*)

Rozumiem, że słowo „tak” na początku oznacza, że resort popiera te poprawki.

(*Głosy z sali: Jest przeciw.*)

Przepraszam, jest przeciw. Już jest po północy. Rozumiem, że to dotyczy poprawek osiemdziesiątej dziewiątej i dziewięćdziesiątej, tak?

(*Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Józef Pilarczyk: Tak.*)

Jeszcze raz będę męczyć legislatorów.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Hanna Kaśnikowska:**

Nie mam uwag.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Najpierw głosujemy nad poprawką osiemdziesiątą dziewiątą.

Proszę o głosowanie.

Proszę o podanie wyników.

1 osoba ją poparła, 17 głosowało przeciw, 1 nie głosowała.

Poprawka osiemdziesiąta dziewiąta nie została poparta.

Poproszę o przegłosowanie poprawki dziewięćdziesiątej.

Czy wszyscy państwo już głosowali? Jeszcze nie. Proszę o zmobilizowanie się.

Dziękuję bardzo. Proszę o podanie wyników.

1 osoba za, 18 – przeciw, 1 wstrzymała się od głosu.

Poprawka nie została przyjęta.

Proszę państwa, powoli zbliżamy się do końca, jeszcze tylko dwa ruchy. Poprawka dziewięćdziesiąta czwarta, zgłoszona przez pana senatora Bienia. Czy ktoś z państwa chce nam przybliżyć tę poprawkę? Nie. Resort?

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:

Przeciw.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Resort jest przeciw.
Rozumiem, że jest to poprawka merytoryczna, więc Biuro Legislacyjne nie wy-
powiada się w tej sprawie.
Proszę o głosowanie.
Proszę o podanie wyników.
17 osób przeciw, 2 wstrzymały się od głosu.
Poprawka nie została zaakceptowana.
Proszę państwa, poprawka dziewięćdziesiąta piąta, ostatnia, autorstwa senatora
Szafráncá.
Czy ktoś z państwa chce nam przybliżyć tę poprawkę? Nie widzę chętnych.
Jak resort odnosi się do poprawki dziewięćdziesiątej piątej?

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Józef Pilarczyk:

Jestem przeciw.

Przewodnicząca Genowefa Grabowska:

Dziękuję, Panie Ministrze.
Jest to poprawka merytoryczna, a nie formalna czy legislacyjna, dlatego bardzo
proszę o głosowanie nad ostatnią poprawką.
Niemał wszyscy państwo już głosowali.
Dziękuję. Proszę o podanie wyników.
3 osoby poparły poprawkę, 16 było przeciw, 1 wstrzymała się od głosu.
Poprawka nie została przyjęta.
Proszę państwa, gratuluję wszystkim wytrwałości. Nie głosujemy nad całością,
bo zostanie ona przegłosowana jutro. W związku z tym zakończyliśmy pracę. Dziękuję
państwu za udział w posiedzeniu.
Sądę, że sprawozdawcą będzie osoba, która tak pięknie rozpoczęła dzisiaj
przedstawianie sprawozdania. Czy można o to prosić pana senatora Kozłowskiego?
Tak. Pan senator został przez nas upoważniony do przedstawienia sprawozdania.
Dziękuję państwu. Życzę dobrej nocy, żeby za parę godzin powiedzieć „dzień
dobry”.

*(Przewodnictwo obrad obejmuje przewodniczący Komisji Rolnictwa i Rozwoju
Wsi Jerzy Pieniążek)*

Przewodniczący Jerzy Pieniążek:

Dziękuję pani przewodniczącej. Dziękujemy wszystkim senatorom oraz Kancelarii Senatu, jak również pani mecenas i biuru prawnemu. Dziękujemy serdecznie ministrowi i dyrektorowi Jakubowskiemu. Dziękujemy serdecznie za wielką, wspólną pracę.

(Koniec posiedzenia o godzinie 0 minut 19)

